

<http://www.jyu.fi/library/tutkielmat/489/>

Ala-asteen lasten kokemuksia iltapäivän liikuntakerhosta

Tapaustutkimus osana Turun kaupungin liikunnan
elämänkaariprojektia (Liike 2000)

Riitta Asanti

Liikuntapedagogiikan syventävien
opintojen tutkielma

Jyväskylän yliopisto

1997

SISÄLTÖ:

TIIVISTELMÄ

1. JOHDANTO	1
2. TURUN KAUPUNGIN LIIKUNNAN ELÄMÄNKAARIPROJEKTI, LIIKE 2000	2
2.1. Taustaa	2
2.2. Projektin yleistavoitteet ja organisoituminen	4
2.3. Projektin toimintaohjelma	6
2.4. Aluetyö osana projektin toteuttamista	7
3.KOULULAISTEN VAPAA-AJAN KERHO LIIKUNTA HARRASTAMAT- TOMILLE LAPSILLE	8
3.1. Ala-asteen koulujen iltapäiväkerho osana Liike 2000-projektia	8
3.2. Koululiikunnan tavoitteita	8
4. TUTKIMUKSEN VIITEKEHYS	10
5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT	10
6. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	11
6.1. Tutkimusote	11
6.2. Tutkimustyyppi	13
6.3. Haastattelu tiedonhankintamenetelmänä	14
6.4. Tutkimusjoukko ja tutkimuksen toteutus	16
7. TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI JA TULKINTA	18
7.1. Oppilaiden kokemuksia kerhosta	19
7.1.1.Lasten osallistuminen kerhoon	19
7.1.2. Kerhoon osallistuneiden lasten näkemyksiä koululiikunnasta	21
7.1.3. Lasten mielestä kerhon mieluisimmat asiat	22
7.1.4.Lasten kehittämisehdotuksia kerhon toiminnalle	23
7.1.5. Lasten innokkuus liittyä urheiluseuraan	24
7.1.6. Muutama tapausesimerkki mukana olleesta lapsesta	25

7.2. Opettajien kokemuksia kerhosta	26
7.3. Kerhon ohjaajan kokemuksia kerhosta	28
7.3.1. Kerho osana liikunnanohjaajan toimenkuvaa	28
7.3.2. Kerhon vahvuudet ohjaajan mielestä.....	29
7.3.3. Kerhon heikkoudet ohjaajan mielestä	29
7.4. Kerhon toteutunut toiminta	30
8. TUTKIMUKSEN USKOTTAVUUS	32
9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	36
LÄHTEET	40
LIITTEET	

TIIVISTELMÄ

ASANTI, RIITTA

Ala-asteen lasten kokemuksia iltapäivän liikuntakerhosta.

Tapaustutkimus osana Turun kaupungin liikunnan elämäнкаariprojektia (LIIKE 2000)

Liikuntapedagogiikan syventävien opintojen tutkielma. Jyväskylän yliopisto 1997.40 s., 2 liites.,

Tutkimuksen tarkoituksena oli kerätä kokemuksia Turun kaupungin liikuntaviraston toteuttamasta ala-asteen iltapäivän liikuntakerhosta, joka oli suunnattu ei-liikuntaharrastuksia omaaville lapsille. Kerhon toiminta alkoi kevätlukukaudella 1997, tutkimuksen avulla seurattiin kerhon ensimmäistä toteutuskautta.

Tutkimus oli otteeltaan kvalitatiivinen, ja se toteutettiin case study-tyyppisenä. Se toteutettiin Suikkilan ala-asteen koulussa. Liikuntakerhoon osallistui koulun 1-3 luokan oppilaita yhteensä 26 lasta, joista 23 osallistui haastatteluun. Lapset olivat valikoituneet kerhoon siten, että opettajat olivat jakaessan kerhosta informaatiota korostaneet sen olevan tarkoitettu ei-liikuntaharrastuksia omaaville lapsille. Tiedonhankintamenetelmänä käytettiin kerhoon osallistuneiden lasten ja kerhon ohjaajan haastatteluja, joilla koottiin heidän kokemuksiaan liikuntakerhosta. Tutkimuksessa kartoitettiin myös kyseisen koulun 1-3-luokkien opettajien mielipiteitä koulussa toimivasta, liikuntaviraston ohjaajan toteuttamasta kerhosta.

Liikuntakerho koettiin erittäin myönteiseksi. Vanhempien merkitys lapsen osallistumiselle kerhoon on merkittävää, ja opettajien osuus informaation jakajana on ratkaisevaa. Lapset pitivät kerhosta, joka rakentui toisaalta liikunnan perustaitojen kehittämiseen, toisaalta antoi mahdollisuuden kokeilla joidenkin heille uusien liikuntalajien alkeita. Ohjaajan kokemukset korostavat yhteistyön merkitystä opettajien kanssa. Myös opettajat korostavat yhteisten sopimusten merkitystä. He kokivat kerhon erittäin positiivisena ja hyvin koulun toimintaan soveltuvana. Koulun ulkopuolelta tulevan ohjaajan kanssa laaditut yhteiset säännöt mahdollistavat käytännön toteutuksen siten, että voidaan saavuttaa molemminpuolinen luottamus ja tyytyväisyys.

Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että lapset jäävät mielellään kouluun iltapäivisin koulupäivän jälkeen. Liikuntakerho, joka on suunnattu lapsille, joilla ei ole muita liikuntaharrastuksia on yksi mahdollisuus tarjota vähiten liikuntaa harrastaville lapsille lisää liikuntaa.

Lasten liikunnan mahdollisuuksien lisääminen kouluissa iltapäivisin ja iltaisin vaatii uusia ratkaisuja. Urheiluseuran kilpailullinen imago ja koulun lasten tietämättömyys koulussa toimivista urheiluseuroista edellyttää seuroilta yhteisiä ponnistuksia. Koulun opettajien merkitys tiedon jakajana lapsille on ratkaiseva.

Aluelähtöisellä ajattelumallilla kaupungissa on jalkautettu liikunnanohjaajia lähiöihin. Heidän tavoitteenaan on tarjota liikuntapalveluja uusille harrastajille mm. kouluissa. Yhteistyössä koulun kanssa toteutettu kerho ei-liikuntaa harrastaville lapsille on uusi kokeilu, jota kokemusten perusteella voidaan kehittää.

Avainsanat: Koulun kerhotoiminta, liikuntakerho, tapaustutkimus.

1. JOHDANTO

Yhteiskunnassa on tapahtunut voimakkaita muutoksia viime vuosina. Laman seurauksena kouluista vähennettiin kerhotoimintaa oleellisesti ja näin myös lukuisat liikuntakerhot koulupäivän päätyttyä lopetettiin. Toisaalta kunnallisen päätätävällän lisääntymisen myötä kaupungin liikuntalautakunnassa on ollut tarpeen pohtia vanhoja tapoja toimia ja miettiä yhä pienenevien resurssien jakamista mahdollisimman mielekkäällä tavalla. On tullut uusia mahdollisuuksia toteuttaa yhteistyössä eri hallintokuntien kanssa kuntalaisten tarpeisiin soveltuvia uusia ratkaisuja.

Liikunnan yhteiskunnalliset perustelut (liikunnan yhteiskunnallinen perustelu, 1994) toi mukanaan voimakkaan keskustelun liikunnan merkityksestä. Mietinnössä pohdittiin liikunnan merkitsevyyttä ei tuloksiin tähtäävän urheilun kannalta, vaan jokaisen yksilön oman terveyden kannalta ja yhteiskunnan taloudelliselta kannalta. Mietintö todisti kiistatta liikunnan moninaisen merkityksen. Sen kautta nousi keskustelu jokaisen oikeudesta harrastaa liikuntaa omilla ehdoillaan.

Samanaikaisesti oli koululaitoksen kehittämiseksi valtakunnan tasolla monenlaisia uudistusliikkeitä. Koulu toimintakeskukseksi -projektin starttiseminaari pidettiin Vierumäellä keväällä 1993. Mukana oli laaja joukko eri liikunta- ja nuorisosektorin edustajia. Yhteistoimin ympäröivän yhteiskunnan kanssa voidaan koulusta muodostaa monenlaisen toiminnan paikka myös koulu-ajan ulkopuolella. Liikunta toimii veturina ihmisten tarpeista lähtevälle liikunnalle hyödyntäen erilaisuutta ja paikallisuutta. (Koulu toimintakeskuksena liikunnan ja nuorisotoiminnan alueella muistio , 1993)

Liikunnan ja urheilun maailmassa kauan toimineena on tutkija jatkuvasti joutunut pohtimaan erilaisia mahdollisuuksia tarjota lapsille liikunnan harrastamisen paikkoja. Olen pohtinut asiaa pitkään sekä koululiikunnan, seuratoiminnan että myös kaupungin liikuntalautakunnan jäsenenä eri näkökulmista. Sekä liikunnan sisältöjen uudistaminen että myös uudenlaiset mahdollisuudet liikunnan organisointiin ovat muuttuneiden mahdollisuuksien myötä nousseet esille.

Opettajankoulutuslaitoksen liikunnan didaktiikan lehtorina kiinnostukseni suuntautui erityisesti ala-asteen ikäisten lasten liikuntaan. Kun liikuntavirastossa päätettiin toteuttaa

ala-asteen ikäisille, ei-liikuntaa harrastaville lapsille liikuntakerho, otin yhteyttä ohjaajaan ja koulun opettajiin. Kerhon toiminnan suunnitteluun osallistuminen ja kokemusten kerääminen toteutuvasta kerhosta toteutti pitkäaikaisen toiveeni liikunta-aiheisen tutkimuksen tekoon.

Tutkimuksen tavoitteena on kerätä tietoa lasten, opettajien ja kerhon ohjaajan kokemuksista ns. ei-liikunnallisten lasten liikuntakerhotoiminnasta, jotta toimintaa voidaan jatkossa kehittää.

Tutkimuksen materiaali on kerätty kevään 1997 kokemuksista. Näitä tuloksia on jo hyödynnetty vastaavien kerhojen aloittaessa toimintaansa syksyllä 1997.

2. TURUN KAUPUNGIN LIIKUNNAN ELÄMÄNKAARIPROJEKTI, LIIKE 2000

2.1. Taustaa

Liikunnan merkityksestä ihmisten hyvinvoinnille keskusteltiin vilkkaasti 1990-luvun alussa. Haettiin uusia vastauksia liikuntatoimen kehittämiseksi ja uusia perusteluja liikunnan yhteiskunnalliselle tuelle. Merkittävää ovat ne tutkimustiedot, jotka julkaistiin opetusministeriön ja Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiön vastaaman projektin ”liikunnan yhteiskunnallinen perustelu” tuloksena. Opetusministeriön julkaisussa ”liikunnan yhteiskunnallisista vaikutuksista” (1994) osoitettiin selvästi liikunnan merkitys kansantauteihin sekä että liikunta on monella tapaa käyttämätön voimavara suomalaisessa yhteiskunnassa. Lukuisissa paikoissa todettiin tämän ansiokkaan muistion käynnistäneen keskustelun liikunnan merkityksestä ihmisten hyvinvoinnille ja terveydelle

Kunnallisvaalien jälkeen aloitti uusi Turun kaupungin liikuntalautakunta työnsä vuoden 1993 alussa. Tämän tutkimuksen tekijä oli kyseisessä lautakunnassa varapuheenjohtajana. Yllä mainitun tietopakettien innoittamina ja uuden lautakunnan alkuinnostuksella lähdettiin pohtimaan oman kotikunnan liikuntatoimen perusteluja. Suomessa elettiin tuolloin lama-aikaa, ja myös kunnallisella sektorilla oli tarpeen suorittaa kustannusten leikkauksia. Säästötoimet kohdistuivat myös liikuntaan. Näin ollen oli tarpeen pohtia kaikilla eri kunnallis sektorin toiminta-aloilla erilaisia keinoja säästöjen toteuttamiseksi.

Kevättalvella 1993 toteutettiin sekä lautakunnan jäsenten että johtavien virkailijoiden yhteinen seminaari, jonka tavoitteena oli määritellä liikuntahallinnon tilaa ja tulevia toimenpiteitä. Suomen kuntaliiton kouluttajien johdolla asetettiin kaupungin liikuntatoimen toiminnot "tärkeysjärjestykseen". Tuloksena syntyi Turku-liikkeelle perustelut: panostaminen liikuntaan on tuottava sijoitus turkulaisille. Perusteluissa osoitettiin liikunnan merkitys niin turkulaisille yksilöinä kuin kaupungille yhteisönä. Samalla todettiin, että todellisuudessa urheilukaupungin maineesta huolimatta kunta ei satsaa liikuntaan kuten muissa suurissa kaupungeissa. (Liike 2000-projektimuistio 1993, 3)

Seminaarin tulokset koottiin yhteen ja lautakunnan halutuiksi tuloksiksi muodostuivat:

- * liikunnan vaikuttavuuden/ merkittävyyden lisääminen
- * lisääntynyt liikunnan harrastus
- * liikunta: osa hyvää elämää/elinkaarta

Ryhmässä ideoitiin peräti 45 eri toimenpidettä tavoitteiden saavuttamiseksi. Vaikuttavuuden lisäämiseksi todettiin mm. sosiaali, terveys, koulu ja liikuntatoimi yhteiseen palaveriin- ja pian ! Lisäksi mainittiin mm. etsittävä uudet kohderyhmät (passiiviset), liikuntakeskeinen koulu, strategian luominen (miten, mihin) yhteistyötä hallintokuntien välillä, kasvatustapahtumana ja alueellisten peruspalvelujen kehittäminen. (liikunta-lautakunnan seminaariraportti 1994)

Strategiaa lähdettiin kehittämään pääasiassa virkamiesten johdolla. Liikuntatoimen sisäistä pohdintaa ja virkamiestyöryhmän koulutustilaisuuksia järjestettiin. Lokakuussa 1993 valmistui Turku Liikkeelle- perustelut, joilla pyrittiin osoittamaan liikunnan vaikutus turkulaisille ja kaupunkiyhteisölle.

Toinen liikuntatoimen seminaari pidettiin Kiilopäällä hiihtokaudella 12-13.2.1994. Tarkoituksena oli pohtia, miten syksyllä suoritettua selvitystyötä voidaan hyödyntää osana

päätöksentekoprosessia. Tällöin tavoitteeksi otettiin mm:

- * liikunta mukaan elämäntapaajatteluun.
- * liikunta osaksi yleisempiä kasvatus- ja opetustavoitteita.
- * yhteistyöhön koululaitoksen kanssa.

Todettiin myös mm, että kestävä kehityksen kannalta yhteistyöstä saatava resurssillisä on olennainen. (liikuntalautakunnan seminaariraportti 1994)

Osana kaupungin liikuntatoimen kehittämistä suoritettiin laajahko tutkimus turkulaisten liikunta-tavoista. Se valmistui 2/94, ja siinä todettiin, että 1/3 liikkuu terveytensä kannalta riittävästi, 1/3 satunnaisesti ja 1/3 ei ollenkaan. Opastusta omaan kuntoiluun kaipasi 81%, ja lisää tietoa halusi 86%. Tällä perusteella päätettiin, että "jotai tarttis tehä"! (Liike 2000-projektimuistio 1995, 2-4)

Näin lautakunta oli suunnannut toimintaansa ja antanut virkailijoille evästyksiä. Liikuntavirastossa todettiin, että liikkumattomia ihmisiä ei tavoiteta kaupungin liikuntapaikoilta, vaan isojen hallintokuntien kontakteissa. Näin aloitettiin yhteistyön käynnistäminen kaupungin sosiaali- ja terveystoimien, sekä myöhemmin myös koulutoimen kanssa.

Liikuntalautakunnan ja- viraston uudeksi tavoitteeksi kirjattiin 4/1994: fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti hyvinvoiva turkulainen- kaupungin hyvinvointostrategian mukaisesti. Uusi tavoite tarkoittaa, että liikuntatoimen tulee saada liikkuvan 1/3 lisäksi myös ns. passiivisemmat liikkumaan eri tavoin. (Liike 2000-projektimuistio 1995,1)

Turun apulaiskaupunginjohtaja nimesi huhtikuussa 1994 terveys-, sosiaali-, koulu- ja liikuntaviraston asiaan innostuneista ammattilaisista, virkailijoista johtoryhmän ns. terveysliikunnan edistämiseksi. Johtoryhmä sai tehtäväksi kehittää yhteistoimintoja niin, että liikunta ei olisi käyttämätön voimavara Turussa. Projekti sai nimeksi liikunnan elämäntapa 2000, LIIKE 2000. Projektista on käytetty myös kansanomaisempaa Turku liikkeellehuudahdusta. (Liike 2000- projektimuistio 1995,1)

2.2. Projektin yleistavoitteet ja organisoituminen

Turku-liikkeelle-projektin tavoitteena on saada poikkihallinnollisesti verkostoituen fyysinen, psyykkinen, sosiaalinen hyvinvointi lisääntymään turkulaisilla lisääntyneen liikunta-

harrastuksen myötä. Tämä on osa Turun kaupungin hyvinvointistrategiaa ja toisaalta osa Terve kaupunki-ohjelmaa. (Terve kaupunki-muistio, huhtikuu 1993). Projektin toiminta-ohjelma rakentuu terveellisten liikuntatottumusten edistämiseen kehittämällä liikunnan harrastamisen edellytyksiä ja liikuntapalveluja sekä lisäämällä liikunnan terveystiedotusta ja asiakaskontakteissa annettavaa liikuntaneuvontaa. (Liike 2000-projektin toimintakertomus 1996,1)

Tavoitteena on lisätä nimenomaan liikuntaa harrastamattomien (1/3) ja epäsäännöllisesti liikkuvien (1/3) ihmisten liikuntaa. Projektin tarkoituksena on löytää liikkumattomia ihmisiä ja saada heidät liikunnan pariin. Näitä ihmisiä ei tavoiteta liikuntapaikoilta vaan kaupungin muiden palvelujen piiristä: päiväkodeista, kouluista, terveysasemilta, sosiaaliasemilta, kotipalveluista, vanhainkodeista jne. Tavoitteena on ohjata asukkaita liikunnan pariin teemalla: pillerin sijaan voit kokeilla liikuntaa. (Liike 2000-projektimuistio 1995, 2)

Terveysliikunnan lisääntymisen seurauksena tiedämme turkulaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin sekä elämänhallinnan lisääntyvän ja toimintakyvyn säilyvän nykyistä paremmin elämänkaaren kaikissa vaiheissa. (Liike 2000 projektimuistio 1995, 2)

Projektin toteutumista mitataan väestötasolla v. 97 ja 2000 toteutettavilla turkulaisten liikuntakäyttäytymistä mittaavilla tuloksilla v. 94 tapaan. Lisäksi toimintaohjelman toteutumista seurataan vuosittain uutta suunnitelmaa tehdessä.

Liike 2000 on siis poikkihallinnollinen projekti, jossa on mukana kaupungin liikunta, terveys- sosiaali-, koulu ja nuorisotoimi. Projektin johtajana toimii terveystieteiden liikuntaneuvojan paikalta liikuntavirastoon projektinjohtajaksi tullut liikuntaneuvoja Minna Lainio elokuusta 1994 lähtien. Eri hallintokuntien virastopäälliköt muodostavat johtoryhmän ja virkailijoista koostunut projektiryhmä ns. strategiaryhmän. Tällä järjestelyllä pyritään tuomaan järkevyyttä toimintaan: hallintokuntien sisällä budjettikeskustelujen helpottamiseksi sekä toisaalta hallintokuntien omien toimenpiteiden ideoinnin lisäämiseen kunkin hallintokunnan sisällä. Projektinjohtaja toimi johtoryhmän sihteerinä sekä eri hallintokuntia yhdistävänä henkilönä. (Liike 2000 - projektimuistio 1995, 3)

Johtoryhmän tehtävänä on vahvistaa projektin tavoitteet, hyväksyä vuosittainen toimintasuunnitelma, antaa strategiaryhmälle toiminnan resurssit sekä huolehtia projektin

tavoitteiden näkymisestä ja toteutumisesta hallintokuntien omassa toiminnassa. Strategiaryhmän tehtävänä on koordinoida hallintokohtaiset osa-alueiden toimintaohjelmat, valvoa toimintaohjelman täytäntöönpanoa, antaa tukea hallintokuntien työryhmille sekä seurata projektin etenemistä. (Liike 2000 - projektimuistio 1995, 3)

2.3. Projektin toimintaohjelma

Yhteistyössä laadittiin projektille toimintaohjelma, jonka jokainen hallintokunta rakentaa osana omaa työtään. Toimintaohjelma rakentuu terveellisten liikuntatottumusten edistämiseen kehittämällä

1. Liikunnan harrastamiseen vaikuttavia ympäristötekijöitä

- liikunnan huomiointi kaavoituksessa, rakentamisessa, kunnossapidossa ja huollossa
- olemassa olevien tilojen joustava käyttö liikuntaan
- liikuntapaikkojen vuorojaon kehittäminen

2. Liikunnan palvelustrategiaa (liikuntapalveluja väestövastuualueilla verkostotyön avulla)

- puuttuvien liikuntapalvelujen tuottaminen ja kehittäminen alueittain
- uusien liikuntapalvelujen tuottaminen ja kehittäminen
- liikuntapalvelujen tuottaminen järjestöjä tukemalla

3. Liikunnan viestintä- ja markkinointistrategiaa

- viestinnän ja kampanjan organisointi
- olemassaolevasta toiminnasta tiedon hankkiminen ja uuden tiedon tuottaminen
- terveysliikuntakäyttäytymistä tukevien toimenpiteiden kehittäminen

4. Liikuntaneuvonnan strategiaa

- normaaleissa kontakteissa liikuntaneuvontaa terveys- ja sosiaalitoimissa
- koulun opetuksen sisällön kehittäminen
- liikuntaneuvontapisteiden kehittäminen

(Liike 2000 toimintaohjelma 1994)

Ideana on siis luoda houkuttelevat edellytykset liikuntaan ja tarpeelliset palvelut myös liikuntaa aloitteleville, viestittää liikunnan ilosta ja terveellisyydestä sekä saada liikunta välineeksi isojen organisaatioiden asiakaskontakteihin, joissa voidaan motivoida ja ohjata erityisesti liikuntaa harrastamattomia (1/3) ja epäsäännöllisesti liikkuvia 1/3 liikkumaan lisää.

Projektin on kehitetty siten, että v. 2000 ei tällaista projektia enää välttämättä tarvita, kun hallintokuntien yhteistyössä on saatu aktiivisia toimintoja ja ennaltaehkäisevästä työtavasta on tullut osa normaalia toimintaa. (Liike 2000, projektimuistio 1996, 2)

2.4. Aluetyö osana projektin toteuttamista

Projektin aluetyön toteuttamiseksi toimitaan kahdeksalla terveydenhuollon jakamalla väestövastuualueella, joihin on "jalkautettu" liikuntaviraston liikunnanohjaajia. He ovat toimineet alueella innostajina, yhtedenottajina, kontaktien luojina. Aluksi näillä ohjaajilla oli kaksi aluetta yhdessä, he hoitivat tehtäväänsä osittain oman työnsä ohella, mutta syksystä 1996 on kullakin alueella oma liikunnanohjaaja, joilla kullakin oman alueensa lisäksi on vastattavanaan jokin muu kaupungin liikuntatoimeen kuuluva asiakokonaisuus. Yhteensä projektilla on kaupungin eri osissa 7 ohjaajaa, joista kolme on liikuntavirastosta alueelle siirtynyttä ja neljä projektille palkattua ohjaajaa. Aluetyö, aluelähtöinen ajattelutapa, joka perustuu kunkin ohjaajan omaan alueeseen ja sen väestön hyvinvoinnin lisäämiseen on yksi Liike 2000 kantavia ajatuksia.

Liikunnanohjaajan tehtävänä on toimia oman alueensa alueellisen verkostotyön koordinoijana, jolloin hän yhteistyössä muiden hallintokuntien (esim. koulut), urheiluseurojen ym. kanssa järjestää alueelta puuttuvia perusliikuntamuotoja eri ikäryhmille, opastaa liikuntaneuvontapisteessä sekä koordinoi erilaisia kampanjoita. (Liike 2000- projektimuistio 1995, 4)

Yhteistyössä kaupungin koulun toimintakeskuksen kanssa on kehitetty koululaisten liikuntaa monella tavalla. Koulujen liikuntatilojen joustavaa käyttöä iltapäivisin on pyritty lisäämään, päiväkodin ja koulun yhteistyötä lisätty (esim. yhteisiä seikkailuratoja) Koululaisten kilpailutoiminta on uusittu siten, että yksilökilpailujen sijaan on kehitetty joukkuekilpailutoimintaa. Seurojen ja koulujen yhteistyötä on kehitetty lajien esittelyjen ja liikuntapäivien osalta joidenkin aktiivisten koulujen osalta. Koulujen iltakäyttöä on pyritty kehittämään alueen ihmisten tarpeita mahdollisimman hyvin palvelevaksi, siten että liikuntatoimessa pyritään kartoittamaan koulujen iltakäytön monipuolisuutta sekä eri liikuntalajeja että eri ikäryhmiä kattavaksi. (Liike 2000- projektimuistio 1995, 4)

3. KOULULAISTEN VAPAA-AJANKERHO LIIKUNTAA HARRASTAMATTOMILLE LAPSILLE

3.1. Ala-asteen koulujen iltapäivän liikuntakerho osana Liike 2000-projektia

Osana Liike 2000:n liikunnan palvelustrategiaa on alueellisten palvelujen parantaminen yhteistoiminnassa koululaitoksen kanssa. Koska Liike 2000 päätavoitteena on saada liikunnan pariin uusia harrastajia, on kouluihin projektin puolesta perustettavien kerhojen kohderyhmänä liikuntaa ennestään harrastamattomat lapset. Näin kerhoihin tuli yhteistoiminnassa koulun opettajien ja terveydenhuoltohenkilöstön kanssa ohjata lapsia, joilla ei ennestään ole liikunnallsia harrastuksia.

Kaupungin pohjoisen alueen liikunnanohjaajan toimenkuvaan kuuluu liikuntaneuvonnan ja alueen liikuntapalvelujen kehittämisen lisäksi vastuu maahanmuuttajien liikunnasta koko kaupungin alueella. Aloitettuaan toimintansa 1996 hän kävi alueensa ala-asteen kouluissa kertoen koulun mahdollisuudesta perustaa liikuntatoimen tuella hänen toimenkuvaansa kuuluva liikuntakerho, jonka kuitenkin tuli palvella Liike 2000-periaatteita. Vierailun jälkeen aloitteenteko jäi koulun vastuulle.

Suikkilan ala-asteen koulunjohtaja ja koulun opettajat katsoivat kerhon idean sopivan hyvin heidän kouluunsa. Yhteistyössä sovittiin kerhon voivan käynnistyä tammikuussa 1997.

Kerhojen perustaminen riippui sekä alueen liikunnanohjaajan toimenkuvan muotoutumisesta että alueen koulujen omasta aktiivisuudesta. Alueen liikunnanohjaaja kiersi sekä päiväkodeissa, kouluissa ja alueen mahdollisissa nuorisotaloissa tarjoten mahdollisuutta kerhon perustamiseen. Itse toiminnan käynnistäminen edellytti koulun opettajien myönteistä suhtautumista sekä toimintaa informaation jakamisessa, tila- ja niihin liittyvissä välineratkaisussa.

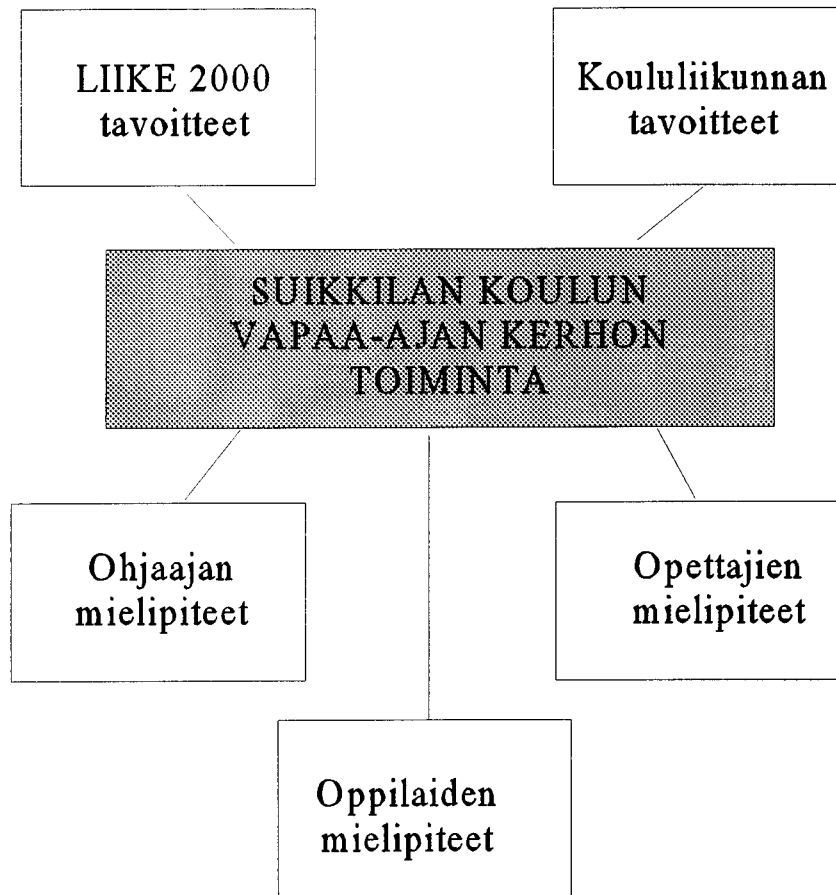
3.2 Koululiikunnan tavoitteita

Liikunnan merkitystä lapsille voidaan arvioida monella tavalla. Sitä voidaan pohtia paitsi yksilön ja yhteiskunnan kannalta toisaalta koulun ja opiskelun näkökulmasta. Sitä voidaan arvioida kouluikäisen kehityksen kannalta ja toisaalta koulun jälkeisen elämän kannalta. Oppilaan persoonallinen kehitys sekä hänen sosiaalinen kehitys vaikuttavat siihen

miten liikunta koetaan ja millaisia vaikutuksia liikunnalla voi olla. (Telama & Kahila 1994, 149-150) Koululiikunnalla on siis merkitystä koko lapsen persoonallisuuteen ja hänen myöhempään terveyteen. Siksi on merkityksellistä, että mahdollisimman monet lapset saadaan ohjatun liikunnan pariin, myös koulun liikuntatuntien ulkopuolella. Lapsen itsetunnon ja positiivisen fyysisen minäkuvan rakentamisen kannalta on merkittävää tarjota lapsille myönteisiä liikuntakokemuksia. (Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet 1994, 108) Liikunnan merkitys on merkityksellistä yksilön hyvinvoinnille ja persoonallisuuden kehitykselle. Liikunta on verrattuna muihin koulun oppiaineisiin julkisempaa, jolloin lasten suoritukset ovat muiden nähtävissä ja arvioitavissa. Hyvälle suoritukselle julkisuus voi antaa myönteistä lisämerkitystä, mutta huono suoritus voi olla uhka suorittajan minälle (Telama & Kahila 1994, 150) Ahon mukaan kokemukset omasta kehosta ovat tärkeitä minäkäsityksen muodostumiselle. Liikuntatilanteiden julkisuus on monelle lapselle koetus, koska omalla keholla joudutaan paljastamaan fyysiset ominaisuudet ja kehon kyvyt. Jos lapset häviävät koulun liikuntakilpailuissa tai heitä ei haluta peliryhmiin, on lasten itsetunto Ahon tutkimusten mukaan keskitasoa heikompi. (Aho 1996, 39-40) Lumpkin korostaa liikuntakasvatuksen muuttuvan ajan myötä. Perinteisesti liikuntakasvatus on focusoitunut liikuntataitojen ja pelien opettamiseen lapsille. Tänä päivänä korostuu jokaisen mahdollisuuteen saada heidän ainutkertaisista tarpeestaan (unique need) lähtevää liikunnan opetusta. (Lumpkin 1994, 266-267)

Liikuntaa harrastamattomille lapsille on näin tarpeen tarjota omia liikuntakokemuksia, joissa ei ole mukana "taitavia" ja jossa tietoisesti ei järjestetä kilpailusuuntautunutta toimintaa.

4. TUTKIMUKSEN TEOREETTINEN VIITEKEHYS

5. TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Tutkimuksen tarkoituksena on kerätä kokemuksia yhdestä toteutuneesta iltapäiväkerhosta, jotta koululaisten iltapäivän liikuntakerhotoimintaa voidaan jatkossa kehittää yhä paremmin lasten tarpeita ja toiveita vastaavaksi. Tutkimuksen tavoitteena on kerätä tietoa kerhon toteuttamiseen liittyneistä ratkaisuista ja niiden toimivuudesta sekä liikuntatoiminnan että koulun opettajien ja oppilaiden näkökulmasta.

Tutkimuksen ongelmat:

1. Oppilaiden kokemuksia kerhosta

- 1.1. Kuka on tehnyt päätöksen lasten osallistumisesta kerhoon, onko päätös lapsen oma tai onko vanhempien vaikutus ratkaiseva ?
- 1.2. Mitä kerhoon osallistuneet lapset ajattelevat koululiikunnasta yleensä ?

1.3. Mitkä seikat lapset ovat kokeneet kerhossa miellyttävänä, hauskoina ?

Miten lapset haluaisivat kehittää kerhon toimintaa ?

1.5. Onko kerholla ollut vaikutusta lasten liittymiseen urheiluseuratoimintaan ?

2. Opettajien kokemuksia:

2.1. Opettajien kokemuksia toteutuneesta vapaa-ajan kerhosta osana koulun toimintaa

3. Kerhon ohjaajan kokemuksia

3.1.1. Mitkä ovat ohjaajan mielestä kerhon vahvuudet?

3.1.2. Mitkä ovat ohjaajan mielestä kerhon heikkoudet ?

6. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

6.1. Tutkimusote

Tutkimukset jaetaan tutkimusotteeltaan kahteen eri tyyppiin: kvantitatiiviseen ja kvalitatiiviseen tutkimukseen. Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa pyritään saamaan tutkittavasta ilmiöstä "syvällistä" tietoa. Siinä käytetään sellaisia menetelmiä, joissa tutkijan rooli on aktiivinen ja välttämätön. (Soininen 1995, 33-34) Voidaan väittää, että laadullisessa tutkimuksessa tärkein tutkimusväline on tutkija itse (Grönfors 1992, 13). Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii aina pintaa syvemmälle: tulkinnalla ja ymmärtämisellä on siinä keskeinen sija ja saatu tieto on aina subjektiivisesti väritynyttä. Kvalitatiivisen tutkimuksen tunnusmerkkeinä voidaan pitää myös tiedon hankkimista muilla kuin tilastollisesti käsiteltävinä menetelminä. (Soininen 1995,34)

Laadullisen tutkimuksen kohteena on yleensä ihminen ja ihmisen maailma. Tutkimuskohteena ihminen on aina yksittäinen ja ainutkertainen tai tällaisten joukko. Tutkimuksen kohteena olevan ilmiön luonne vaikuttaa tutkijan valitsemaan tutkimusotteeseen. (Varto 1992, 23)

Tässä tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusotetta, jota puoltaa mielestäni myöskin lasten nuori ikä (7-9v.) Tutkimukseni kohteelle on luonteenomaista ainutkertaisuus: lasten, opettajien ja kerhonohjaajan kokemukset perustuvat kevään 1997 kerhotoimintaan. Ei

voida siis puhua laajasta yleistettävyydestä, mutta Laaksovirran (1988, 63) mukaan yksittäistapaukset saattaavat paljastaa ilmiöstä, tutkittavasta kohteesta jotain hyvin olennaista. Tämän tutkimuksen tietoisena tarkoituksena on kerätä oppilaiden ja opettajien ja ohjaajan mielipiteitä toteutuneesta kerhotoiminnasta, jotta saatua tietoa voidaan käyttää koululaisten vapaa-ajan kerhotoiminnan jatkokehittäelyissä.

Laadullisen aineiston analyysit voivat olla deskriptiivisiä, kuvailevia. Pitäytyminen kuvailevalla tasolla ei vielä ole tulkintaa sanan vahvassa mielessä, vaikka se on toki edellytys alustavalle tutkimusalueen jäsentämiselle ja tutkitun alueen hahmoittamiselle. (Eskola&Suoranta 1996, 106) Tämä tutkimus on tutkimusotteeltaan laadullinen ja kuvaileva. Tutkimuksessa pyritään löytämään usein esille tulleita näkemyksiä, toisaalta tutkimuksessa kuvataan muutaman kerhon oppilaan kokonaisnäkemys.

Kvalitatiivisen aineiston analysoinnissa on muistettava, että toisaalta aineistoon voi suhtautua siten että sanat kertovat vääristelemättömästi totuuden toisaalta aineistoon voi suhtautua suhteellisemmin, jolloin ne tulokset on järjestetty tiettyä tarkoitusta silmällä pitäen. Tässä tutkimuksessa nuorimpien lasten haastattelujen sanalliset ilmaisut eivät välttämättä kerro totuutta, vaan ovat lasten sanoiksi pukemia ajatuksia, jolloin sanojen merkityssisällön ongelmat voivat olla mahdollisia (käsiteongelmat) (Soininen 1995, 81-83). Tässä tutkimuksessa lasten haastattelut nauhoitettiin ja tulkinnat on muodostettu näiden perusteella. Haastattelija on haastattelutilanteessa kysynyt asian toisin sanoin, mikäli vastauksessa oli väärinkäsityksen tuntua.

Perinteisesti laadullisessa aineistossa haetaan yhtäläisyyksiä ja samanlaisuutta, mutta voidaan nostaa esille myös aineiston eroja ja moninaisuutta (Eskola&Suoranta 1996, 106). Tässäkin tutkimuksessa pyritään nostamaan esille lasten vastauksissa yhtäläisyyksiä ja toisaalta moninaisuutta. Aineiston käsittelyn rakenteet sekä ryhmittelyn perusteet nousevat esiin itse aineistosta.

Eskola-Suoranta korostavat teoksessaan kvalitatiivisen aineiston analysoinnin erilaisia lähtökohtia: toisaalta aineistoon voi suhtautua siten että sanat kertovat vääristelemättömästi totuuden toisaalta aineistoon voi suhtautua suhteellisemmin, jolloin ne on järjestetty tiettyä tarkoitusta silmällä pitäen. (Eskola&Suoranta 1996, 108) Tässä tutkimuksessa lasten haastatteluja tulkittiin ainoastaan tutkijan lasten haastatteluista nauhottaman materiaalin perusteella. Näin ollen tutkimuksessa ei ole analysoitu kuin

kielellisiä viestejä. On lisäksi huomattava että varsinkin ensiluokkalaisten lasten oli jossain kohdin vaikeata vastata kysymyksiin ja tutkija joutui tekemään lisäkysymyksiä saadakseen vastauksen.

6.2. Tutkimustyyppi

Tapaustutkimus (eng. case study) on tyypillinen kvalitatiivinen tutkimustyyppi. Sen pyrkimyksenä on kuvailla ja tarkastella ongelmaa kokonaisvaltaisesti yksittäisten tapausten avulla. Yin määrittelee sen tutkimukseksi, jossa tutkitaan nykyajassa tapahtuvaa ilmiötä todellisessa elämäntilanteessa, sen omassa ympäristössä. Hän korostaa myös tapauksen tutkimista useiden lähdemateriaalien (näkökulmien avulla) Tapaustutkimuksen kohde voidaan valita monella tavalla: se voi olla mahdollisimman tyypillinen ja edustava, toisaalta se voi olla myös ainutkertainen ja poikkeuksellinen. (Yin 1987, 23-25) Se voi olla myös aivan tavallinen tyypillinen tapahtuma. Usein se on tietty rajallinen kokonaisuus. (Syrjälä et al. 1994, 10-11) Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa käsitellään kokonaisuutena, sen ajatellaan valottavan jonkin kokonaisuuden rakennetta (Alasuutari 1993, 28-29). Tutkimukseni kohdistui käytännön syistä lähellä kotiani sijaitsevan koulun kerhoon, jonka toimintaa kevätlukukauden 1997 aikana pyrin tutkimaan eri näkökulmista lähtien.

Tapaustutkimuksessa tutkimusaineisto kootaan luonnollisissa tilanteissa, jolloin tutkimuksen tekijällä on suuri merkitys aineiston keruun kannalta. Menetelminä voidaan käyttää perinteisiä kvalitatiivisia menetelmiä, kuten haastattelua, observointia ja erilaisia kirjallisia dokumentteja. Mielenkiinto kohdistuu koko prosessiin, ei produktiin. Ajattelu etenee induktiivisesti, toisin sanoen yksittäisistä tapauksista johdetaan yleisiä pohdintoja. Tutkimuksen kuluessa ei testata hypoteeseja, vaan pikemminkin muodostetaan niitä kerätyn aineiston pohjalta. Tyypillisen kvalitatiivisen tutkimuksen tavoin pyrkii tapaustutkimuskin etsimään merkityksiä tutkittavalle ilmiölle. (Soininen 1995, 81-82)

Tapaustutkimuksen lähtökohtana on yksilöiden kyky tulkita inhimillisen elämän tapahtumia ja muodostaa niistä merkityksiä. Se pyrkii kokonaisvaltaisesti kuvaamaan ilmiön laatua. Siinä tutkija ja tutkittavat ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Tutkimus on joustavaa ja tarpeiden mukaan muotoutuvaa. Tietoja etsitään sieltä mistä niitä voidaan saada. Se kohdistuu pääasiassa nykyisyyteen, mutta sen ymmärtäminen edellyttää usein myös menneisyyden tarkastelua. (Syrjälä et al 1994, 12-14; Soininen 1995, 81-82).

Kvalitatiivisessa tapaustutkimuksessa ei pyritä tarkkojen, ennalta asetettujen hypoteesien todentamiseen, vaan tavoitteena on ilmiötä kuvaavien tuntemattomien yhteyksien löytäminen, uusien käsitteiden löytyminen tai todellisuuden ymmärtämistä. (Syrjälä et.al. 1994, 16) Tässä kuvailevassa tapaustutkimuksessa pyritään lasten, opettajien ja kerhon ohjaajien näkökulmista kuvailemaan niitä kokemuksia, joita Suikkilan liikunnallisesta vapaa-ajan kerhosta on kevään 1997 aikana saatu.

Koska tämän tutkimuksen tavoitteena on selvittää lasten kokemuksia liikuntaviraston toteuttamasta koululaisten iltapäivän liikuntakerhosta, joita keväällä 1997 oli toiminnassa Turussa vain kaksi, sopii tutkimustyypiksi parhaiten juuri tapaustutkimus. Tämän kerhon lasten kokemusten perusteella pyritään kuitenkin nostamaan esiin näkökulmia, joilla voi olla laajempaakin yleistettävyyttä.

6.3. Haastattelu tiedonhankintamenetelmänä

Haastattelua kuvataan keskusteluksi, jolla on jokin ennalta määrätty tavoite. Haastattelu tutkimuksen tiedonkeruumenetelmänä tähtää tutkimuksen kannalta olennaisen informaation keräämiseen. Haastattelua voidaan kutsua myös interaktioksi haastattelijan ja haastateltavan välillä. Sen syvyys riippuu siitä, kuinka suuri vapaus haastateltavalle annetaan hänen tulkitessaan kysymyksiä oman kokemuksensa valossa. (Hirsjärvi & Hurme 1982, 25; Soininen 1995, 112)

Tutkimuksessa käytettiin ns. puolistrukturoitua haastattelua, teemahaastattelua. Mertonin, Fiskin ja Kendalin mukaan tällainen haastattelumuoto, the focused interview, sopii tilanteisiin, jossa haastateltavat ovat kokeneet tietyn tilanteen, tutkija on selvitelty tutkittavaa ilmiötä ja sen perusteella kehittää itselleen haastattelurungon. Haastattelu suunnataan tutkittavan henkilön subjektiivisiin kokemuksiin tilanteista. (Hirsjärvi & Hurme, 1991, 35-36) Teemahaastattelu on menetelmä, jossa haastattelun aihepiirit, teema-alueet, ovat tiedossa, mutta kysymysten tarkka muoto ja järjestys puuttuvat ja haastattelijalla on ns. tukilista käsiteltävistä asioista (Hirsjärvi & Hurme 1985, 35-36 ja Eskola & Suoranta 1996, 65).

Tällainen tiedonkeruutapa sopii tähän tutkimukseen hyvin, koska siinä lapsi sai kahden haastattelijan kanssa ollen vapaasti ilmaista mielipiteitään. Eskola ja Suoranta puoltavat

teemahaastattelua todeten näin kerätyn aineiston voidaan katsoa edustavan vastaajan puhetta itsessään (Eskola & Suoranta 1996, 67).

Haastattelutilanteesta pyrittiin luomaan oppilaille mahdollisimman turvallinen ja vapaatuntuinen. He saivat tulla haastatteluun itse haluamassan järjestyksessä, mutta tutkija piti huolta siitä, että kaikki vuorollaan osallistuivat haastatteluun. Todettakoon, että kolme oppilasta mainitsi kerhon parhaimmaksi asiaksi haastattelutilanteen, jota yhdessä nimitettiin juttutuokioksi. Haastattelija oli kaikille lapsille tuttu, koska haastattelut aloitettiin vasta huhtikuun puolessa välissä, jolloin tutkija oli jo vierailut kerhossa useamman kerran ja myös itse pitänyt tunnin. Haastattelussa pyrittiin lapsia heidän nuoren ikänsä vuoksi lähestymään keskustelun omaisesti. Tavoitteena oli luoda tilanne, jossa tutkija kerää informaatiota ja jossa on ennalta suunniteltu päämäärähakuinen tavoite (Hirsjärvi & Hurme 1985, 25).

Opettajien haastattelu suoritettiin siten, että kaikki 1-3 luokan neljä opettajaa olivat yhtä aikaa paikalla. Haastattelu oli ns. ryhmähaastattelu, jossa paikalla on samalla kertaa useita haastateltavia ja jossa toisaalta pyritään selvittämään myös haastateltavien yhteisiä näkökantoja. Tavoitteena oli hankkia faktuaalista informaatiota koulun kerhosta (Sulkunen 1990, 264). Tavoitteena oli muodostaa tutkijalle "opettajien näkökulma" koulun liikuntakerhosta. Haastattelu suoritettiin koulupäivän jälkeen koulun opettajahuoneessa. Haastatteluun kului aikaa 52 min. Tutkija päättyi ryhmähaastatteluun lähinnä aikakysymyksistä johtuen. Toisaalta tilanteessa opettajat saattoivat myös yhdessä pohtia kerhon merkitystä ja siten saada mahdollisesti enemmän tietoa. Tavoitteena oli suhteellisen vapaamuotoinen, mutta kuitenkin asiassa pysyttelevä keskustelu. Tilaisuus oli haastattelu, osittain keskustelunomainen luonteeltaan. Haastattelija oli opettajille entuudestaan tuttu, koska omat lapset ovat käyneet kyseistä ala-asteen koulua. Haastateltava opettajakunta oli tutkijan mielestä suhteellisen homogeeninen, jolloin voidaan olettaa heidän ymmärtävän kysymykset samalla tavalla. Tutkijan mielestä haastattelutilanteeseen ei liittynyt dominoivan henkilön tai ryhmäkontrollon ongelmaa (Syrjälä & Numminen 1988, 105; Sulkunen 1990, 265).

Kerhon ohjaajan haastattelu suoritettiin liikuntavirastossa 13.5. Tällöin kerho oli lopettanut toimintansa tältä keväältä. Näin oli mahdollista haastattelun jälkeen myös pohtia syksyn toteutusratkaisuja. Tähän haastatteluun kului aikaa yhteensä 1h 10 min, mutta osa ajasta kului ensi syksyn toiminnan ideointiin.

Kaikki haastattelut nauhoitettiin. Haastattelun aluksi tutkija kysyi lupaa nauhoitukseen, useimmat lapsista olivat mielissään nauhoituksesta. Nauhoituksen jälkeen kuunneltiin pieni pätkä, jotta lapset saivat kuunnella omaa ääntään nauhalla. Myös opettajien ja kerhon ohjaajan haastattelut nauhoitettiin. Näin haastattelutilanteessa tutkijan ei tarvinnut tehdä muistiinpanoja, ja tilanne muodostui keskustelunomaiseksi.

6.4. Tutkimusjoukko ja tutkimuksen toteutus

Tutkimus suoritettiin Turun kaupungin Suikkilan ala-asteen koulussa n. 4 km kaupungin keskustasta. Koulu on asuma-alueen ainoa ala-asteen koulu, jossa lukuvuonna 1996-97 oli kaikkiaan 179 oppilasta. Alue on rauhallinen rivitalo- ja kerrostaloalue, jossa ei ole suuria ongelmia. Koulu on tiloiltaan ajanmukainen, uusi tilava liikuntasali valmistui 1980-luvun puolivälissä. Koulu sijaitsee metsän reunassa, pururadan välittömässä läheisyydessä ja koulun vierellä on lisäksi hiekkapintainen palloilukenttä, joka kaupungin liikuntatoimen puolesta jäädytetään talvisin. Näin ollen koulun oppilailla on erinomaiset mahdollisuudet liikuntaan.

Koulun sali on iltaisin ahkerasti seurojen käytössä. Ala-asteen ikäisille lapsille seuratoiminta tarjoaa kyseisellä koululla mahdollisuuden harrastaa naisvoimistelua sekä tyttöjen koripalloa (Turun Urheiluliitto, Turun Naisvoimistelijat ja Turun Riento)

Kerho suunnattiin koulu 1-3 luokan ei- liikuntaharrastuksia omaaville oppilaille. Opettajat pyrkivät viestittämään tämän kerhon periaatteen oppilaille jakaessaan informaatiolappua. (liite 1)

Kerhoon ilmoittautui aluksi 35 lasta seuraavasti:

TAULUKKO 1. Kerhoon aluksi mukaan ilmoittautuneet oppilaat

luokka-aste	tyttöjä	poikia	yhteensä	luokalla yht. oppilaita
1 lk (2 rinnakais lk)	11	7	18	35
2 lk	6	4	10	25
3 lk	4	3	7	34

Ensimmäisen luokan oppilaat olivat innokkaimmin osallistumassa kerhoon. Lähes puolet luokkien oppilaista halusi osallistua kerhoon. Myös toisen luokan oppilaat ilmoittautuivat

innolla kerhoon. Kolmannen luokan oppilaista vain 20 % osallistui kerhoon.

Koska ilmoittautuneita oli runsaasti liikuntavirasto ohjasi työllisyysvaroin palkatun henkilön “apuohjaajaksi”. Hänellä ei ollut liikunnallista koulutusta.

Suuren lapsimäärän vuoksi kerhon ohjaaja joutui pohtimaan sitä, ovatko lapset kaikki todella “ei-liikuntaa vapaa-aikana harrastavia”. Joukossa osoittautui olevan nappulaliigan poikia(1 lk), sekä muutama, joilla oli jo liikuntaharrastus. Kun näille lapsille kerrottiin, ettei kerho ollut heille tarkoitettu supistui lasten määrä 28:aan. Näistä lapsista 2 keskeytti kerhon kevään kuluessa. Tutkija haastatteli kerhon 26:sta lapsesta 23 lasta. Kultakin luokka-asteelta 1 lapsi oli sairaana haastattelujen aikana eikä näin ollen osallistunut haastatteluun.

TAULUKKO 2. Tutkimukseen(haastatteluun) osallistuneet lapset

luokka-aste	tyttöjä	poikia	yhteensä
1 lk (2 rinnak.lk)	9	3	12
2 lk	5	2	7
3 lk	4	0	4

Haastattelut suoritettiin 10, 17 ja 24 huhtikuuta torstaisin ennen tai jälkeen kerhon. Lisäksi tutkija kävi haastattelemassa lapsia toukokuun ensimmäisen viikon aikana, jolloin oppilaat tulivat haastatteluun koulutunneilta. Haastattelun keskimääräinen kesto oli 18 min. /oppilas (vaihteluväli 15-25 min.)

Tutkija osallistui kerhon toimintaan lisäksi siten, että tutkija osallistui kerhon ohjaajan laatimaan suunnitelman etukäteispohdintaan yhdessä ohjaajan kanssa (liikuntavirasto 14.1. 1997). Kevään kuluessa tutkija kävi kerhossa havainnoimassa lasten osallistumista kerhon toimintaan. Havainnointi oli satunnaista, keskittyen lähinnä lasten mukanaoloaktiivisuuden seurantaan. Tutkija piti itse yhden kerhotunnin (teemalla: leikkivarjo).

Tutkittavan liikuntakerhon lasten haastattelut ja kerhotuntien seuraamiset ajoittuivat oman työni asettaminen vaatimusten mukaisesti. Haastattelut aloitettiin vasta huhtikuun puolessa välissä, jolloin kerhon toiminnasta oli suurin osa jo takanapäin. Kerhotuntien seuraamisen suoritin kolme kertaa oman aikatauluni perusteella, en esim. kerhotuntien sisältöjen valinnan mukaan. Opettajien haastattelut ja kerhonohtajan haastattelut olivat mukana

tutkimuksessaan käytännön syistä sen sijaan, että olisin esim. seurannut lasten kerhotoimintaa koko sen toiminnan ajan.

Opettajien yhteishaastattelu suoritettiin 19.5 koulupäivän päätyttyä leppoisasti kahvikupin ääressä koulussa ja kerhon ohjaajan haastattelu 6.5 liikuntavirastossa.

7.TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI JA TULKINTA

Oppilaiden tutkimustulokset käsitellään kysymyskohtaisesti noudattaen sitä runkoa, jonka pohjalta haastattelut suoritettiin. Vastausten subjektiivisuuden korostamiseksi ja osittain luotettavuuden lisäämiseksi on esittelyssä käytetty melko runsaasti suoria lainauksia.

Sisällönanalyysi voi haastattelututkimuksessa olla kvalitatiivista tai kvantitatiivista. Kummassakin tapauksessa sitä ohjaavat tutkimuksen suunnitteluvaiheessa keskeisesti kiinnostaneet seikat, joiden perusteella teemahaastattelun runko muodostettiin. (Hirsjärvi, &Hurme 1982, 115; Eskola& Suoranta 1996, 117) Tässä tutkimuksessa on keskitytty lasten kokemusten kuvailuun tutkimuksen suunnitteluvaiheessa keskeisesti kiinnostaneiden asioiden ympärillä ja ryhmitelty vastauksia aineistosta esille nousseiden asioiden perusteella, Vastauksia on tulkittu sekä kvantitatiivisesti että kvalitatiivisesti, niin että vastauksia on jaettu luokkiin, ns. kvantifioiva kvalitatiivinen analyysi (Eskola &Suoranta 1996, 128). Toisaalta vastauksissa on mukana myös lasten suoria lainauksia.

Analyysin tarkoituksena on luoda aineistoon selkeyttä ja tuottaa siten uutta tietoa tutkittavasta asiasta. Aineisto pyritään tiivistämään kadottamatta silti sen sisältämää informaatiota. Päinvastoin pyritään informaatioarvon kasvattamiseen luomalla hajanaisesta aineistosta selkeätä ja mielekästä. (Eskola&Suoranta 1996, 104) Tässä tutkimuksessa vastaukset on ryhmitelty esille nousseiden seikkojen perusteella. Lasten pienestä lukumäärästä huolimatta vastaukset on ryhmitelty luokka-asteen ja lasten sukupuolen mukaan.

Tulosten analysointi ja tulkinta on liitetty toisiinsa, jotta suhteellisen suppea aineisto olisi helpommin ymmärrettävä. Lisäksi aineisto on laadullista, siksi sen esittäminenkin ja vaatii pohdiskelevaa otetta. Kvalitatiivisella tutkimusottella hankittua tietoa ei ole mielekästä käsitellä sen tulkinnasta irrallisena, sillä tiedolle on ominaista eri osa-alueiden kietoutuminen toisiinsa (Soininen 1995, 120; Eskola&Suoranta 1996, 106).

7.1. Oppilaiden kokemuksia kerhosta

7.1.1. Lasten osallistuminen kerhoon

Tärkein syy, perustelu siihen, että lapset osallistuivat kerhoon oli se, että opettaja jakoi ”lapun”(liite 1), jossa kerrottiin koulussa aloitettavasta kerhosta. Kaikki haastatellut lapset korostivat koulusta tulleen viestin merkitystä ja sitä että opettaja jakaessaan lapun oli kertonut kerhon tarkoituksesta. Opettajat olivat korostaneet sitä, että kerho on tarkoitettu ensisijaisesti niille lapsille, joilla ei ole ennestään harrastuksia. Opettajat olivat kuitenkin lasten innokkaasti pyytäessä lappua, jakaneet niitä melko monelle lapselle kullakin luokalla.

Vastaukset voidaan lisäksi ryhmitellä sen mukaan, kuka lasten mielestä oli tehnyt päätöksen lapsen osallistumisesta kerhoon. Vastaukset ryhmiteltiin kolmeen osaan: päätti itse, mainitsi sekä itsensä että vanhempansa (useimmiten äiti), vanhemmat (useimmiten äiti) oli ratkaisevassa asemassa. Seuraavassa taulukossa ilmenee lasten mukaan ”päättäjä”.

TAULUKKO 3. Kuka päätti lapsen osallistumisesta kerhoon.

	lapsi päätti itse	vaikutti oma ja äidin tahto	äidin tahto ratkaiseva	yhteensä
1 luokka tytöt	1	2	6	9
pojat		1	2	3
2 luokka tytöt		2	3	5
pojat			2	2
3 luokka tytöt	4			4
yhteensä	6	5	12	23

Yli puolet, 12 oppilasta (52%) vastasi äidin/vanhempien tahdon ratkaiseen lapsen osallistumisen. Erityisesti tämä painottui 1-2 luokkalasiten lasten kohdalla. Kolmannen luokan tytöt päättivät lähtemisestä itse tai ystävänsä kanssa yhteispäätöksen tehden. .

Esimerkkejä lasten vastauksista:

Lapsi teki itse päätöksen:

”Mä tulin ku opettaja jakoi lappuja niille, joilla ei ole ainakaan liikuntaharrastuksia..Se oli musta ihan oikea jako” (tyttö, 3 lk)

”mä lähdin yhden kaverin kanssa, se pyysi mua mukaansa” (tyttö, 3 lk)

Lapsen osallistumiseen vaikutti sekä äidin että oma tahto:

“äiti pyysi että lähden kerhoon, jotta mä oppisin erilaisia lajeja, luin lappua ja halusin sitt’mennä.”(tyttö, 1 lk)

“ mä itte halusin tulla sinne kovasti kun tykkään liikkua kyllä äitikin halusi, kun mulla ei ole harrastuksia “ (tyttö, 2 lk)

“opettaja kertoi, isä ja äiti päätti. Kyllä mä ittekin halusin mä ajattelin että kyllä siellä on jottain kivaa” (poika, 2 lk)

“mä tulin kun sain lapun koulusta josta kerrottiin vapaa-ajan kerhosta ja näytin sen äidille niin äiti sanoi että kannattaa mennä. Vähän aikaa mä mietin ja sitten mä päätin lähteä, kun mun kaverikin lähti.” (tyttö, 3 lk)

Äidin/isän päätös ratkaiseva lasten osallistumiselle kerhoon:

“ lappu tuli koulusta, äiti sanoi että mä voisin mennä kun mulla ei ole harrastuksia- mä menin ihan yksin.”(tyttö, 1 lk)

“äiti tahtoi että mä menisin, kun mä olen niin paljon kotona piirtämässä ja muuta. Mä näen ystäviä niin harvoin. Tää on musta aika kivaa” (tyttö, 1 lk)

“ekaks mä en tahtonut tulla, mutta äiti ilmoitti mut sinne sitten mä menin kokeilemaan ja mä huomasin että se olikin ihan kivaa.” (poika, 1 lk)

“opettaja antoi lapun ja äiti sanoi että sinne olisi hyvä mennä kun mulla ei muuten ole mitään harrastuksia ja että mulla olisi kivaa” (tyttö, 2 lk)

“Meidän äiti ja isä kotona suositteli, mä en halunnut itse lähteä, mutta äiti ja isä pakotti. Mä en halunnut lähteä kun mä ajattelin että täällä on jotain tylsää, ettei mitään pelei vaan jotakin tylsää.” (poika, 2 lk)

Merkittävää on myös se, miten kyseistä kerhoa on vanhemmille kirjallisesti perusteltu. Kerhon merkitys korostuu toisinaan ei liikunnan itsensä takia, vaan osana vapaa-ajan viettoa, harrastuksen löytymistä tai kavereiden kanssa olemista. Lapset pystyivät selvästi ilmaisemaan perustelun sille, miksi äiti/isä halusi, että lapsi menee kerhoon. Useimmat lapset mainitsivat äidin päättäneen, vaikka perheessä oli molemmat vanhemmat.

7.1.2. Kerhoon osallistuneiden lasten näkemyksiä koululiikunnasta

Lapsilta kysyttiin heidän mielipiteitään koululiikunnasta yleensä, jotta voitiin selvittää sitä seikkaa, onko koululiikunnan “negatiivisuudella” vaikutusta siihen, että lapsilla ei ole liikunnan harrastusta.

Liiikuntatunneista suurin osa näistä lapsista antoi myönteisen lausunnon. Seitsemän oppilaista (1 lk 2 oppilasta, 2 lk 3oppilasta ja 3 lk 1 oppilas) mainitsi jotakin negatiivista liikunnan tunteista, mutta hekin pitivät silti koulun liikuntatunneista. Näitä negatiivisia vastauksia oli sekä tytöillä että pojilla. Negatiiviset lausunnot liittyivät useimmiten omaan osaamattomuuteen tai tunteeseen omasta “kyvyttömyydestä”. Seuraavassa esimerkkejä :

“ koululiikunta on ihan kivaa, kun saa liikkua. Venyttelyt on kivoja tylsää on pelit mä en tykkää niistä. Mä tykkään liikunnasta. Pelaamisesta mä en tykkää häviämisestä, renkaissa mä haluaisin olla enemmän.”(tyttö, 1 lk)

“ kaikki on mulle vaikeaa mä en osaa mitään, haluaisin oppia esim. kuperkeikat ja renkaissa riippumista ja kärrynpyörän. On paljon muutakin mitä mä haluaisin oppia. Kivaa on sellaiset leikit, mitä määkin osaan- sillanvartijasta mä tykkään” (tyttö, 1 lk)

“koululiikunta ei ole kivaa kun mä olen niin hidas mä haluaisin että pelaattais enemmän jotain helppoja pelejä.”(poika 1 lk, taidoiltaan hyvin heikko)

“tykkään mä aika paljon koulussa liikunnasta. Jalkapalloa, tai muuta pelejä en tykkää pelata kun me aina hävitään ja se ei ole musta reilua, mutta muuten on kivaa. Se oli kivaa kun kerran piti suunnitella äidille jotain liikuntaa, ja mä yritin keksiä äidille jotain liikkeitä. Sisällä liikunta on paljon kivampaa kuin ulkona, kun siellä saa tehdä sellaista mitä mä osaan, vaikkapa hyppiä hypinnarulla” (tyttö, 2 lk)

“tänään oli tylsää, kun otettiin aikaa ja valittiin sukkulaviestijoukkueita, ne kun ei päässyt niin kuin en mäkään tuli paha mieli. Olis voimut ottaa mukaan kaikki vaikka vaihtomiehiksi. Ne valittiin johonkin kilpailuihin” (poika, 2 lk)

Vaikka jotkut oppilaat kokivat koulun liikuntatunneilla olevan jotakin “ikävää”, se ei ollut esteenä sille, että he osallistuivat kerhotoimintaan.

7.3.3. Lasten mielestä kerhon mieluisimmat asiat

Lapset olivat kaikki pitäneet kerhosta. Haastattelussa tutkija kyseli lasten mielipiteitä kerhosta. Kaikki olivat kokeneet kerhon kivana/mukavana. Vastaukset on ryhmitelty sen mukaan, mitkä seikat lapset nostivat vastauksissa esille. Näitä on kunkin lapsen vastauksista nostettu esille 2-3 eri asiaa. Näin ollen luvut eivät ole tässä vastauksessa verrattavissa lasten lukumäärään. Tavoitteena on kuitenkin nostaa esille ne seikat, jotka tällaisia “ vähän liikkuvia “ lapsia kiinnostavat. Vastaukset eivät kaikilta lapsilta nousset esille, vaan haastatteliija on joitakin lapsia “pumpannut” siten, että esim. ulkopuolisen opettajan osuutta on erikseen kyselty.

TAULUKKO 4. Kerhossa lapsia eniten miellyttäneet asiat.

	paljon erilaisia "juttuja"	kerhon kokoon-tumisaika 14-15	eri luokil-ta lapsia mukana	ei "hyviä" liik-kujia ker-hossa	ulko-puoli-nen opet-taja	halu oppia	helppo mennä yksin
1 luokka tytöt	9	6	4	2	4	2	2
pojat	2			1		1	
2 luokka tytöt	3			1			2
pojat	2	2	1				
3 luokka tytöt	4	2	2				
yhteensä	20	10	7	4	4	3	4

Merkittävämmäksi lapsia kiinnostavaksi asiaksi nousi se kerhon periaate, että kerhossa pyritään joka kerta tuomaan liikuntaa jonkun eri liikuntalajin kautta. Tämän kannan ilmaisi peräti 20 lasta (87%), lisäksi tämä mielipide tuli kaikilta ilman eri kysymystä. Lapset halusivat tehdä jotakin "juttua", liikunnan tuli olla johonkin lajin viittaavaa, vaikka itse lajia ei sinällään harjoiteltu. Lapset halusivat saada tunnustusta siitä, että he tekevät jotakin "urheilua". Erityisesti tämä oli tärkeää pojille. Ei ollut merkittävää se, että opittiin jotain vaan se, että saatiin kokeilla erilaisia asioita. Pelkkä leikkiminen ei lapsia kiinnostanut. Muutama lapsi olisi mielellään harjoitellut samoja liikuntalajeja useamminkin. Tällaiseen eri lajien kokeiluun on toisaalta kaupungin liikuntavirastolla hyvät mahdollisuudet. Sen on mahdollista käyttää ulkopuolista opetushenkilökuntaa tai vaihdellen tehtäviä toisten keskenään. Lisäksi on muistettava koulun erinomaiset salitilat, jotka mahdollistavat monipuolisen liikunnan.

Toinen lapsille tärkeä seikka oli kerhon kokoontumisaika, iltapäivä koulun jälkeen. Kaikki lapset pitivät aikaa hyvänä, mutta melkein puolet (10 lasta, 43 %) nosti asian omaehtoisesti esille. Suurin osa oppilaista tuli suoraan koulusta. Kukaan lapsista ei valittanut nälkää, tosin aamukahdeksalta aloittanut toinen luokka sai koulussa välipalan. Muutama lapsi korosti sitä, että kotona olisi tuolloin yksinään. Illalla on lisäksi kotona mukava olla vanhempien kanssa tai telkkaria katsellen.

Neljä lasta(17%) kertoi kerhossa olleen mukavaa sen, että mukana ei ollut hyviä liikkujia. Kaksi näistä oli itse todella heikkoja liikkujia. Heikkojen liikkujien ryhmään luokittelisin kaikkiaan kolme koko ryhmän lapsista.

Lasten vastauksia :

“kerhossa ei ole mitään kurjaa, se on ollut kivaa kun on ollut erilaista joka kerta, mutta kivaa olisi voinut olla toisellakin tavalla. Koripallosta mä en oikein tykännyt, kun mä pelkään sitä palloa. Musta on kiva kun ei ole niitä hyviä mukana, musta tuntuu että mä saan enemmän palloa. Opettajat on kivoja, mutta oma olisi ollut yhtä kiva. En tekisi mitään toisella tavalla, tai ei tule ainakaan mieleen. (tyttö, 1 lk)

“mä menin sinne kerhoon ihan yksin, se on ihan kiva kerho. Erilaiset asiat ovat oleet kivoja, kun tehdään erilaisia asioita, ei ole väliä vaikka on tyttöjä ja poikia ja eri luokilta, musta se on vaan kivaa. Voi sitä saada vaikka uusia ystäviä. Opettajat on kivoja , en ole pelännyt mitään. Olen omasta mielestäni oppinut vähän, joitakin uusia asioita” (tyttö, 1 lk)

“Tää on niin kivaa. Liikunta merkitsee ihmiselle hyvää mieltä ja hikeä. Se on ihmiselle kivaa ja tärkeää.”(poika, 1 lk)

“Voi mennä yksin ja kotona ei ole silloin ketään niin on kiva olla kerhossa.”(tyttö, 2 lk)

“Kaikki on ollut kivaa mutta ei vähän vaikeampi asia-joku vaikea venyttely ei ollut kiva. Ei ole väliä vaikka on ulkopuolinen opettaja se on musta ihan kiva mutta kyllä omakin opettaja kiva on. Olen kerhossa oppinut jotakin, pallojen kanssa jotakin, musta puoli aikaa voi opetella ja puoli aikaa voi pelata kiva kun on opeteltu asioita, mä tahdon kanssa oppia.” (tyttö, 3 lk)

7.1.4. Lasten kehittämisehdotuksia kerhon toiminnalle

Ainoastaan kolme oppilasta pystyi mainitsemaan kehittämisehdotuksia kerholle. Yhden oppilaan mielestä sählyä ei saisi olla, koska se on hänestä liian rajua (tyttö, 1 lk). Yksi kolmannen luokan tyttö mainitsi, että hän olisi toivonut oppilaiden voineen vuorotellen ehdottaa jotakin ohjelmaa kerhoon. Tällaista toimintamallia ohjaaja päätti kokeilla jo ensi kaudella. Yksi poika oppilas mainitsi, että ” tarttis olla enemmän pelejä”. Muut lapset eivät pystyneet mainitsemaan yhtään muutettavaa seikkaa.

7.1.5. Lasten innokkuus liittyä urheiluseuraan

Haastattelun lopuksi lapsilta kysyttiin heidän ajatuksiaan liittymisestä urheiluseuraan. Koululla toimii iltaisin tämän ikäisille lapsille tarkoitettuja voimistelu- ja koripalloseurojen

harjoituksia tytöille. Päiväsaikaan on koululla koripallopoikien harjoitukset. Kaikki koulun lapset asuvat Suikkilan alueella, joten seuraturunneille on matkan pituuden vuoksi helppo tulla.

TAULUKKO 5. Kerhon vaikutus lasten urheiluseuraan liittymiseen

	ajattelee liittyä urheiluseu- raan	ei osaa sanoa	ei ajattele liittyä seuraan	on jossakin ja jatkaa siellä	yhteensä
1 luokka tytöt		4	4	1	9
pojat		1	2		3
2 luokka tytöt	2	3			5
pojat	2				2
3 luokka tytöt	2	1	1		4
yhteensä	6	9	7	1	23

Kerhon jälkeen mielipiteet mahdollisesta liittymisestä (6 oppilasta/ 26%) ja toisaalta selkeästä ei-liittymisestä (7/30%) olivat samansuuruisia. Ensimmäisen luokan oppilaat eivät halunneet liittyä (50%), toisen ja kolmannen luokan oppilailla mahdollisuus liittyä urheiluseuraan nousi esille. Yksi lapsi mainitsi muuten kiinnostuneensa enemmän liikunnasta.

“mä sanosin enisimmäisen kerran jälkeen meidän äidille että ruvetaan kävelemään, ja niin me ollaan äidin kanssa kävelty, oikein monta kertaa!” (tyttö, 2 lk).

Vastauksia, joissa lapsi ei halunnut liittyä seuraan:

“ en halua mennä mihinkään urheiluseuraan vaikka mä tiedänkin että liikunta on hyvää ihmiselle, hän elää silloin kauemmin ja se on hyvä ihmiselle (tyttö, 1 lk)

“en aio liittyä urheiluseuraan koulun kerho on niin lähellä ja siellä on tuttu porukka ja sinne on niin helppo mennä. Se on mukava paikka.” (tyttö, 1 lk)

“en halua liittyä urheiluseuraan kun tää on kivampi kerho. Täällä ei ole mitään tuloksia eikä kilpailuja ja se on kivaa.” (poika, 2 lk)

Vastauksia, joissa lapsi on lausunut kiinnostuksensa osallistua urheiluseuran toimintaan:

“ voisin mä liittyä, mutta en kyllä ole ihan varma ” (tyttö, 2 lk)

“Mä olen ajatellut liittyä johonkin joukkueeseen pelaamaan, mutta tarttis olla eri pelejä” (poika, 2lk)

“mä olen kiinnostunut kerhossa siitä että mä voisin liittyä johonkin palloilu-seuraan. Tarttis olla meidän koulussa en mä jaksa lähteä mihinkään kaupungille”
(tyttö, 3 lk)

Lapsista liittyminen urheiluseuraan ei ollut mitenkään selvää. Koulun tuttu ilmapiiri ja helppous tulla kerhoon olivat lapsille merkittävää. Urheiluseuran kilpailullinen imago teki joillekin urheiluseuran ei-halutuksi. Esille nousi kiinnostus palloilutoimintaan, joka rakentuisi eri pallopelien varaan.

7.1.6. Muutama tapausesimerkki kerhossa mukana olleesta lapsesta

Allaolevat tapausesimerkit pyrkivät kuvaamaan joidenkin kerhoon osallistuneiden lasten näkemyksiä kaikista tutkimuksen ongelma-alueista. Tyypillisesti lapsilla on vähän harrastuksia, vanhemmat liikkuvat vähän ja lapset osallistuvat mielellään koulun lähellä olevaan, helposti tavoitettavaan kerhoon.

poika, 1 lk, (motorisesti hyvin heikko, ei mitään elimellistä sairautta)

en harrasta mitään liikkumista äidin tai isän kanssa, ne ei liiku muuta kun autolla. Käyn partiossa kerran viikossa , lisäksi mä kalastan kesällä ja annan kalat kissalle. Musta koululiikunta ei ole kivaa kun mä olen niin hidas mä haluaisin että pelaatais enemmän, mutta en mä sitäkään osaa. Äiti pyysi että lähden kerhoon, jotta mä oppisin erilaisia lajeja, luin lappua äidin kanssa ja halusin sitt itsekin mennä. Kivaa on kerhossa se , että oppii lajeja ja oppi paremmin juoksemaan. Minusta kerho on kiva kun ei ole hyviä urheilijoita mukana. Ryhmä on ollut todella kiva. Sulkapallon kokeilu oli kivaa, kun en ole tehnyt sitä ennen, jalkapallosta en tykkää kun en saanut yhtään maalia. Kerhon opettajat on kivoja, mutt on mun omakin ope kiva. Mä voisin kyllä ruveta harrastamaan jotakin liikuntaa, vaikka sulkapalloa, ehkä mäkin sitt oppisin, mutt mä tykkään kun kerho on heti koulun jälkeen. Tänne on helppo tulla.

tyttö, 2 lk, (arka, liikkui kesinkertaisesti, toimi mielellään yksin tai parittain, peleissä syrjäänvetäytyvä)

Mulla ei oo mittää harrastuksii, mä luen vähän läksyjä ja katon vähän telkkarii. Vähän mä joskus pyöräilen ja käyn joskus talvella luistelemassa. Mun vanhempien kanssa en liiku ollenkaan, äiti käy kyllä napatanssissa ja isä punttisalissa. Koululiikunnassa kaikki on mulle vaikeaa en osaa mitään, haluaisin oppia esim. kuperkeikat ja renkaissa ja kärrynpyörät. Mä kyl silti tykkään siitä. Ainakin natta on kivaa ja sillanrakentajat. Mä tykkään semmoset liikunnasta kun saa liikkua yksin, mä en tykkää siksi peleistä. Ulkona liikkuminen on kivampaa, ku saa olla vapaammin eikä tehdä niin vaikeita asioita. Kerhoon mä itte halusin tulla sinne kovasti kun tykkään liikkua. Kyllä äitikin halusi , kun mulla ei ole harrastuksia. Mä ajattelin että se on kuin koululiikunta ja olen ollut tyytyväinen, kun siellä tehdään kaikkea kivaa. En osaa sanoa mikä on ollut oikein kivaa kun on aina eri lajeja: jalkapalloa, koripalloa, sählyä, jumppaa ja kaikenlaista. Ei ole ollut sellaista mistä en olisi tykännyt, jotakin pientä no juu, koripallo, kun mä pelkään että se pallo tulee päälle.

Se, että on paljon lapsia eri luokilta -kivaa, ihan jees, ei ole väliä että on sekä tyttöjä että poikia kaikki OK. Olen oppinut jotain- vähän- en mä muista mitä, mutta mä olen saanut kanssa uusia ystäviä vähän. Mä haluaisin, että ensi syksynä olis samanlainen kerho, mä ainakin tulisin. Urheiluseuraan voisinkin mennä haluisin harrastaa vaikka juoksua, en mä tiedä missä semmosii on.

tyttö, 3 lk (reipas, vilkas, aktiivinen osallistuja, yrittämisen halu, halusi näyttää oppimiaan asioita)

“Iskä käy lenkillä mutta äiti ei liiku ollenkaan. Mä käyn joskus isän kanssa lenkillä, mä kävin partiossa mutta mä lopetin sen, se ei ollut kivaa, ei mulla nyt ole harrastuksia. Mä joskus pyöräilen ja joskus me pelataan sählyä kavereitten kanssa. Koululiikunnassa mä tykkään sählystä ja vähän viestistä, me ollaan aina yhdessä koululiikunnassa poikien kanssa, se on musta ihan kivaa. Koripallosta mä en tykkää, kun joku hyppää varpaille, muuten mä tykkään peleistä. Kuperkeikatkin on ihan kivoja. Sählyä pelattais enemmän. Mä tulin ku opettaja jakoi lappuja niille joilla ei ole ainakaan liikuntaharrastuksia, musta se oli oikea jako. Joskus hämää kun on noita pikkuisia mukana kun ne ei aina ymmärrä mitä opettaja selittää. Ohjaaja on tosi kiva, mulle se on yhdentekevää onko eri opettaja vai oma opettaja. Tää on ollut kiva kun tää on ollut niin erilaista joka kerta. Mä en tykännyt siitä koripallosta kun mä en osaa sitä. Radat oli kivoja. Olen oppinut jotain: mä opin kerhossa ainakin sen asian, että pienemmätkin on aika hyviä, vaikka ne isommat ovatkin usein sitä mieltä ettei ne osaa. Ja musta tuntuu, että mä lenkkeilen nyt enemmän. Urheiluseuraan mä olen välillä ajatellut, että mä voisinkin liittyä, mutta ne on niin kaukana että isän pitäisi kuskata, ja se ei varmaan ehdi. Mä muuttaisin kerhossa sitä, että joskus me voitaisiin itse saada päättää mitä me tehtäisiin, jokainen vuorotellen. Musta tää on kiva kun tää on suoraan koulun jälkeen, niin ei tarte lähteä uudestaan. Tää kerho on muuttanut ajatuksia liikunnasta. Nyt mä olen alkanut tykätä liikunnasta, kun nyt on tehty erilaisia juttuja, niin nyt mä tykkään tää voisi olla toisenkin kerran viikossa.”

7.2. Opettajien kokemuksia kerhosta

Kaikki opettajat totesivat, että kerhoon olivat osallistuneet pääsääntöisesti ne lapset, joiden he toivoivat osallistuvan. Kultakin luokalta oli yksi sellainen oppilas jäänyt saapumasta kerhoon, jonka opettajat olisivat toivoneet lähtevän mukaan. He eivät tulleet kiinnittäneeksi asiaan huomiota.

*“Yksi poika puuttui listalta, olis tarvinnu vähään jutella ja ehkä soittaa kotiinkin”
“yksi heikkotaitoinen jäi pois. Hän käy kyllä nappulaliigassa, mutta olisin toivonut hänen osallistuvan”*

Opettajat eivät tienneet, ketkä alunperin mukaanlähteneistä lapsista keskeyttivät kerhon. Näin ollen he eivät kyselleet lapsilta syitä lopettamiseen. Opettajat totesivatkin, että kerhon ohjaaja voisi myös lukukauden aikana olla heihin yhteydessä, vaikka vain puhelimitse, jotta opettajat osaisivat kannustaa lapsia mukaan. He voivat olla myös yhteydessä kotiin, ja siten mahdollisesti kannustaa lapsia jatkamaan kerhossa. .

“Kerhon vetäjän tulee olla meidän opettajien kanssa tekemisessä, jotta voidaan kannustaa ja opettaja voi myös kysellä kerhossa olevilta oppilailta kerhossa viihtymistä ja siten kiinnostuksellaan ylläpitää lasten osallistumista kerhoon. Tällainen lapsi usein kaipaa vähän puskemista mukaan ja päästyään mukaan huomaakin, että se on ihan hauskaa.”

Kysyttäessä, onko lasten osallistuminen näkynyt viikottaisessa koulun työskentelyssä, kaikki opettajat totesivat, touhun näkyneen kerhopäivänä ei muulloin.

“On niitä mukava katsella, kun lähtiessään keräävät vähän joukkojaan ja muistuttavat toisiaan siitä, että tänään on kerho.”

Kerhon kehittämisideoina pohdittiin esimerkiksi kuudesluokkalaisten mukaanottoa kerhoon apuopettajiksi. Opettajat pitivät sitä erinomaisena ideana.

“Viides-kuudessaluokkalaiset osaavat tehdä jo ohjelmia ja mielellään olisivat mukana he ovat joskus koulun oppitunneillakin apuna ja neuvovat. Uskon heidän mielellään lähtevän mukaan. Koulu voisi antaa heille jonkinlaisen todistuksen siitä, että he ovat olleet apuopettajina. Heidät voitaisiin sitouttaa vaikka puoleksi vuodeksi.”

Opettajat eivät olleet käyneet tutustumassa kerhon toimintaan, vaan kerho oli toiminut itsenäisesti. Opettajat totesivat, että heillä oli sellainen tunne, että kerhoon olisi halutessaan voinut tutustua, mutta mitään tarvetta ei kevään kuluessa ollut syntynyt. Eräs opettaja esitti ajatuksen siitä, että kerholaiset voisivat “esittää” oppimiaan/kokemiaan asioita, esim. leikkivarjolla. Opettajat totesivat, että he näkevät siinä myönteistä, mutta toisaalta tällainen esitys voi rajoittaa kerhon toimintaa. Vaihtoehdoksi nousi ajatus siitä, jos kerhossa kerran olisi “avoimet ovet” ja opettajat voisivat tulla katsomaan hetkeksi lasten harjoittelua.

Kerhon ohjaaja on koulutukseltaan liikunnanohjaaja. Opettajat totesivat, että hän on “alan ammattilainen”, ja kerho voi omalla tavalla erota koulun työskentelystä. Opettajat kokivat hänen yhteistyöhalukkuutensa merkittäväksi eduksi ja avoimen keskustelun “pelisäännöistä” ennen kerhon alkua olleen hyvä aloitus tämäntapaiselle toiminnalle.

Keskusteltaessa kaupungin liikuntaviraston roolista opettajat totesivat, että liikuntaviraston rooli on ratkaiseva.

“Liikuntaviraston tulee olla aktiivinen kerhon järjestelyissä. He tukevat mielellään omalta osaltaan kerhon toimintaa, jos he huomaavat lasten viihtyvän kerhossa. Liikuntaviraston tulee olla aloitteentekijä, ja kukin koulun tulee voida omista lähtökohdistaan harkita kerhon mahdollisuutta”.

Todettaessa, että lasten innostuminen urheiluseuratoiminnasta oli pientä, opettajat totesivat, että kerhon ohjaaja ei tunne lapsia. Tulevina vuosina voi miettiä koulussa toimivien urheiluseurojen ja koulun vapaa-aikakerhon informaation lisäämistä.

“Tärkeitä että koetaan että kerhossa olevat lapset eivät ole huonoja liikkujia vaan he ovat lapsia joilla ei ole liikuharrastusta ja heidät on valittu kehoon sillä perusteella. Me henki tulee siitä että meillä on tämä harrastus ja kerho säilyttää ilosien liikkumisen luonteensa.”

Eräänä kehittämisen ajatuksena todettiin olevan se, että ensimmäisen luokan keväällä järjestetään lapsille tutustumismahdollisuus kerhoon ja sitä kautta alennetaan lasten kynnystä osallistua kerhoon seuraavana syksynä.

7. 3. Kerhon ohjaajan kokemuksia kerhosta

7.3.1. Kerho osana liikunnanohjaajan toimenkuvaa

Kerhon ohjaajana toimi kaupungin pohjoisen alueen liikuntavastaava, liikunnanohjaaja Teija Paananen. Hänen toimenkuvaansa kuuluu Liike 2000 periaatteen mukaan pyrkiä löytämään omalta alueelta uusia liikkujia ja luoda yhteyksiä eri hallintokuntien välille. Hänen aktiivisuutensa oli ratkaisevaa kerhon perustamiselle.

“Kun aloitin nämä työt olin alueen jokaisessa koulussa kertomassa mahdollisuudesta järjestää tällaista kerhoa liikkumattomille lapsille ja Suikkilan koulusta tuli myöhemmin minuun päin yhteydenotto. Mä soitin sitten toisen kerran koulun johtajalle ja kysyin oletteko miettineet koulukerhoasiaa. Tämä koulu oli innokkaasti alusta asti mukana. Mitään vaikeuksia ei ollut koulun kanssa, ajan kanssa eikä muutenkaan. Ainoa vaikeus oli ehkä se että vaikka mä olin kuinka tarkasti kertonut, että kenelle kerho on suunnattu, niin lappuja annettiin liian monille lapsille. Se olisi pitänyt tarkemmin rajata, nyt tuli liikaa lapsia, ja piti karsia, niin sitten vanhemmat soitteli ja kyseli miksi heidän lapsensa ei saanut jatkaa kerhossa.”

Ohjaajan työn toimenkuvaan kuuluu lisäksi liikuntaneuvontaa (3 h/viikko) sekä alle kouluikäisten seikkailurata ja eläkeläisten kuntovoimistelua alueen nuorisotalolla kerran viikossa. Myös maahanmuuttajien liikunta on tämän alueohjaajan vastuulla. Näin koululaisten iltapäiväkerho tuo myös vaihtelua ohjaajan viikottaiseen työhön.

Ohjaaja totsesi toimenkuvansa olevan todella vaihtelevan ja monipuolinen. Yhteistyö eri hallintokuntien välillä on mielenkiintoista ja uusien aloittelijoiden mukaansaanti liikuntaan on todella haastavaa myös ohjaajalle.

“Mull on tavoitteena järjestää liikuntatoimintaa kaikenikäisille ei- liikkujille. Koulutoimen osalta sen on just nää pienet koululaiset, mulla ei ole mitään muuta toimintaa tän ikäisille lapsille.”

7.3.2. Kerhon vahvuudet ohjaajan mielestä

Kerhon vahvuuksina ohjaaja totesi sen, että lapset olivat suunnilleen samantasoisia ja kaikki erittäin innostuneita. Joukossa oli muutama taidoiltaan heikompi lapsi, mutta hekin yrittivät kovasti. Koulun hyvät tilat sekä välineitten käyttömahdollisuus mahdollistivat kerhon monipuolisen ohjelman. Koulun opettajien myönteinen asenne ohjaajaan vaikutti siihen, että hän koki kerhon olevan todella koulun kerhon, jonne lapset tulivat yhdessä koulupäivän jälkeen. Lisäksi kerho oli hänelle erilainen tehtävä, ja siitä hän oppi itsekin.

Kerhossa oli mukana työllisyysvaroin apuohjaajana noin 35 vuotias pitkäaikaistyötön. Hän helpotti osaltaan kerhon ohjelman toteuttamista, erityisesti monenlaisten ratojen toteuttamisessa. Hän toimi eri pisteissä tukihenkilönä tai välineiden ja telineiden esilleottajana.

7.3.3. Kerhon heikkoudet ohjaajan mielestä

Kerhon heikkoutena ohjaaja koki heikon “alkustartin”. Lasten suuri määrä yllätti, jonka seurauksena jouduttiin osalle lapsista viestittämään, että kerho on tarkoitettu vain ei-harrastuksia omaaville lapsille. Tämä aiheutti parissa lapsessa sekä heidän vanhemmissaan ihmetystä. Ohjaaja joutui puhelimitse selvittämään asiaa. Alku voidaan ensi kerralla toteuttaa siten, että koulun terveydenhoitajan kanssa yhdessä pohditaan valinnan kriteereitä.

Lapset eivät tällä kertaa olleet ohjelman suunnittelussa mukana. Yhdessä ohjaajan kanssa todettiin, että kerhon toiminnan tulee alkaa ensi kerralla yhteisellä suunnittelulla ja näin voidaan lisätä lasten tuntemusta “omasta kerhosta”.

“En tuntenut lapsia ollenkaan, niin en huomannut aluksi kysyä. Välillä kysyin, mutta toivomukset menivät niin ristiin. Voisi vaikka jokainen lapsi esittää yhden toivomuksen ja mä kirjaisin ylös ja koittaisin sitten yhdistellä niitä. Musta tuntuu, että lapset kokisivat sen tärkeänä, että saavat toivoa jotakin.”

Koulun ensimmäisen luokan oppilaat erottuivat ohjaajan mielestä selvästi ryhmästä siten, että kuuntelu ja keskittyminen oli heille vaikeampaa. Ohjaaja pohti sitä, että kerho voidaan jakaa kahden luokka-asteen kesken. Jos kerho toteutetaan joka vuosi samojen luokka-asteiden oppilaille, mahdollistaa se kaikkien lasten ajallaan pääsevän kerhoon. Tätä näkökulmaa tulee pohtia yhdessä koulun opettajien kanssa.

Yhteistyön koulun opettajien kanssa ohjaaja näki erittäin tarpeellisena. Kerhon ohjaaja ei osannut tarpeeksi olla yhteydessä opettajiin.

“Muutama lapsi ilmoittautui, mutta ei tullut. Olisi voinut pysähtyä ja pohtia syitä- tai olla yhteydessä opettajiin. En myöskään ollut koteihin yhteydessä.”

7.4. Kerhon toteutunut toiminta

Kerhon toiminnan suunnittelun lähtökohtana oli Liike 2000 periaatteet. Sen vuoksi kerhon toiminta suunniteltiin tutkijan ja kerhon ohjaajan kanssa yhdessä liikunnan perusasioita sisältäväksi. Kerhon ohjaajan toiveesta kullekin tunnille laadittiin teema, joka helpottaa tuntien toteuttamista siitä näkökulmasta, että tunneilla erilaisten asioiden kokeilemisen avulla innostetaan lapsia liikuntaan.

Tuntien sisältö painottui lajinimestään huolimatta liikunnan perustaitoihin, mutta erilaisilla välineillä, palloilla luotiin oikeaa urheilulajin tunnetta.

Kerho kokoontui kaikkiaan 14 kertaa. Kahdella ensimmäisellä kerralla kerhossa oli yli kolmekymmentä lasta, sen jälkeen ohjaaja suuren oppilasmäärän vuoksi kehoitti joitakin liikunnanharrastuksen omaavia lapsia lopettamaan kerhotoiminnan. Lasten lukumääräksi jäi 26, keskimääräinen osallistujamäärä oli 22 lasta.

Kerhon ohjaaja piti arviointikirjaa koko kevään ajan. Siinä hän pyrki kerhon toiminnan arviointiin ohjaajan näkökulmasta. Yhteenvedon omaisesti kerhon ohjelma pääpiirteissään.

TAULUKKO 6. Kerhon toiminta

päivä määrä	lasten lukumäärä	tunnin teema	pääasiallinen oppisisältö	ohjaajan huomioita
16.1	32	tutustuminen sähly	hippaleikkejä, sählyrata parittain, pienpeliä	lapset innokkaasti mukana lapsia karsittava
23.1.	31	taitoa, koordinaatiota pallon hallinta	pallohippa, pallon hallintaharjoituksia yksin-parittain, taitorata	lapset innostuivat radasta joitakin “liian hyviä” mukana
30.1.	25	koripalloharj.	pallon pompotusta, kuljetusharj. Erilaisia kiinniottoja, palloilurata, pienpeliä	lapset innostuivat pelaamisesta perustaitojen harj. lisää

päivä määrä	lasten lukumäärä	tunnin teema	pääasiallinen oppisisältö	ohjaajan huomioita
6.2.	20	viestileikkejä, riippuminen, kiipeäminen	erilaisia viestileikkejä, luovia viestejä, taitorata: renkaat, köydet, puolapuut, hypinnarut	viesteissä syntyi helposti kilpailua (-) lapset olivat väsyneen tuntuisia
13.2.	19	reaktioharjoituksia	reaktioleikkejä, lähtöjä eri asennoista (opettaja-oppilaat keksi) venyttelyä	lapset innolla mukana paljon lapsia flunssassa
27.2.	26	sisäjalkapallo	parittain palloharjoitteita, palloilurata	lapset eivät tänään toimineet hyvin
6.3.	23	taitoja, tasapainoilua, kuperkeikkah.	taitorata (tasapainoilu, kieriminen, kiipeäminen, kuperkeikkah.) eril. hyppelyjä; eril. kuperkeikkoja	oppilaat innostuivat kuperkeikasta taitorata onnistui hyvin
13.3.	25	leikkivarjo	erilaisia harjoitteita varjoa hyväksi käyttäen	lapset innostuneesti mukana
20.3.	19	lentopallolla leikitellen	heitto-koppi-leikittelyä 4:ssä joukkueessa, parittain heitto-koppiharj. pallohippa	joukkuemuodostusongelmia, joillakin motivaatio-ong.
27.3.	12	sulkapalloa kokeillen	mailan ja pallon käsittelyharjoituksia	lapset innostuneesti mukana
3.4.	18	välineillä vaihtelua	pallohippa, välinerata (kiertopist.) vannehypinnaru-pallo, keilat, penkki, hernepussit: erilaisia tehtäviä	rata toimi hyvin- paljon tekemistä, suurin osa innostuneesti mukana
10.4.	16	sisäjalkapalloa	vyörypallo, pujottelurata, peli 4+4	kaksi heikkoa oppilasta ei halunnut pelata
17.4.	19	koripallolla parittain	pallonryöstö (lasten toivomus), kuljetusrata parittain, syöttöpeliiä	lapset innostuneita
24.4.	21	sirkuskoulu	jongleerit, ison pallon tasapainoilu, nuoralla kävely, vanteiden heitto	opettajina Turun sirkuskoulun oppilaat

Pääsääntöisesti ohjaaja koki tunnit onnistuneeksi. Myös tutkijan ollessa neljänä kertana (23.1., 13.2., 6.3., ja 13.3.) havainnoimassa lasten osallistumista toimintaan, voidaan todeta lasten aktiivinen mukanaolo. Ryhmässä oli selvästi kolme taidoiltaan heikompaa lasta, mutta heidän osallistumisaktiivisuutensa oli kiitettävä.

Kerhon ohjaajan arviointilomakkeet ovat liitteenä (liite 2).

8. TUTKIMUKSEN USKOTTAVUUS

Tämän tutkimuksen ollessa otteeltaan kvalitatiivinen, sen taustaoletukset ja tavoitteet sekä valitut tutkimusmenetelmät ovat erilaiset kuin kvantitatiivisessa tutkimuksessa. Tällöin myös luotettavuuden tarkastelun sijaan olisi käytettävä termiä **uskottavuus** (trustworthiness). (Soininen 1995, 122-123) Myös Tynjälä käyttää uskottavuus käsitettä ja toteaa, että laadullisessa tutkimuksessa voidaan relativismin mukaan tuoda esille useita totuuksia; eri yksilöillä on oma kokemuksensa ja oma totuutensa. (Tynjälä 1994, 388) Siksi tämän tutkimuksen arviointi lähtee uskottavuuden pohtimisen näkökulmasta. Laadullisen tutkimuksen arvioinnissa on olemassa erilaisia vaihtoehtoja, tässä tutkimuksessa lähdetään pohtimaan asiaa useissa laadullisen tutkimuksen kirjoissa nousseiden käsitteiden avulla. (mm. Tynjälä 1994, Soininen 1995, Syrjälä et. al. 1994, Svensson & Starrin 1996)

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa voidaan käyttää Lincolnin ja Guban mukaan sisäisen validiuden, ulkoisen validiuden, reliabiliteetin ja objektiivisuuden sijaan käsitteitä vastaavuus, siirrettävyys, luotettavuus ja vahvistettavuus käsitteitä. (mm. Soininen 1995, 125; Syrjälä et.al. 1994, 101) Tynjälä käyttää vastaavasti käsitteitä totuusarvo, sovellettavuus, pysyvyys ja neutraalisuus. (Tynjälä 1994, 390)

Vastaavuus, totuusarvo (credibility) tarkoittaa sitä, että tutkija voi osoittaa, että tutkimuksen tuottamat rekonstruktiot vastaavat alkuperäisiä konstruktioita. Kysymyksessä on tutkimuksen teoreettisen ja käsitteellisten määrittelyjen sopusoinnusta. Tynjälä käyttää myös suomennosta "vastaavuus". Monipuolinen aineiston keruu lisää vastaavuutta. (Soininen 1995, 124-125; Syrjälä et.al 1994, 100-101; Tynjälä, 1994, 390) Tässä tutkimuksessa aineistona on lasten, opettajien ja ohjaajan haastattelut sekä myös havainnointi kerhon toiminnasta. Havainnointia ei ole suoritettu systemaattisesti eikä havainnoinnin tuloksia ole käytetty tutkimuksen tuloksissa hyödyksi. Tämän vuoksi tutki-

muksessa on pyritty runsaisiin suoriin lainauksiin, jolloin sanojen tulkinta mahdollistuu myös lukijalle.

Tutkimusmateriaalin kerääminen tapahtui tallentamalla haastattelutilanteet ääninauhalle. Nauhurin esillä pitämiseen haastateltavat suhtautuivat luontevasti, kuten koko haastattelutilanteeseen yleensäkin. Haastattelutilanteet olivat tunnelmaltaan miellyttäviä keskustelutilanteita, johon kaikki lapset keskittyivät ja avoimen tuntuisesti kertoivat näkemyksistään. Joissakin tapauksissa tutkija joutui tarkentamaan kysymyksiään, koska lapsi ei ymmärtänyt sitä. Haastattelutilanteissa tutkimusaineiston kerääminen ja aineiston analysointi lomittuivat jossain määrin toisiinsa. Mäkelän (1990, 45) mukaan tutkimusaineiston keruuvaiheessa, koskien kvalitatiivista aineistoa, esiintyy välttämättä tulkintaongelmia, jos tutkija kerää aineistonsa itse. Aineiston käsittely ja keruu kietoituvat kvalitatiivisessa aineistossa tällöin tiiviisti toisiinsa.

Siirrettävyys, sovellettavuus, (transferability) riippuu siitä, miten samanlainen tutkimusympäristö ja sovellusympäristö ovat. Johtopäätöksiä ei voi tehdä yksin tutkija, joka tuntee vain tutkimusympäristön. Arvioinnin vastuu tulee myös tutkimustuloksen hyödyntäjälle. Tutkijan on kuvattava riittävästi aineistoaan ja tutkimustaan, jotta lukija voi pohtia tutkimustulosten soveltamista myös muihin kuin tutkittuihin konteksteihin. (Soininen 1995, 124-125; Syrjälä et.al 1994, 100-103) Tässä tutkimuksessa on tutkimuksen kulkua ja tutkimuskohdetta pyritty kuvaamaan mahdollisimman tarkoin. Lapsijoukon (ja opettajien) tarkempi kuvaaminen olisi mielestäni lisännyt siirrettävyyttä. Tutkija pyrki toiminnallaan tukemaan kerhon muodostumista ja sen toiminnan mahdollisuuksia, eikä halunnut "tutkijan" otteen häiritsevän missään olosuhteissa kerhon toimintaa.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kerätä tietoa Turun kaupungin koululaisten vapaa-ajan kerhon kehittämiseksi. Tutkimustulosten sovelluksilla toisiin turkulaisiin ala-asteen kouluihin on huomioitava Suikkilan koulun opettajien erittäin myönteinen asenne. Koulun opettajanhuoneessa vallitsee hyvä yhteishenki. Koulun johtaja on avarakatseinen ja koulussa on riittävät, ajanmukaiset ja viihtyisät tilat. Koulun hyvät liikuntatilat antavat sille hyvät kerhotoiminnan mahdollisuudet. On myös huomattava, että Suikkilan alue on kaupungin varakasta asuma-aluetta, lapsista vain 3 oli yksinhuoltajaperheen lapsia. Kaikki tutkimukseen osallistuneet lapset asuivat koulun läheisyydessä, kukaan ei ollut riippuvainen koulukuljetuksista.

Kvalitatiivisen tutkimuksen ainutkertaisuus, dynaamisuus ja sen prosessiluonteisuus eivät tue perinteistä reliabiliteettitarkastelua. Sillä pyritään osoittamaan tulosten samana pysyminen, mikäli kohteessa ei tapahdu muutoksia. Sen sijaan tutkijan on järkevää ja korrekta suorittaa tutkimuksensa **luotettavuuden** (dependability) osoittamiseksi koko tutkimustilanteen arviointi. On huomattava, että tutkimustilanteessa on saattanut esiintyä paljon sellaisia tekijöitä, joilla voi olla merkitystä tulosten luotettavuuden kannalta (Syrjälä et al. 1994, 101; Tynjälä 1994, 391). Tutkijassa itsessään ja tutkittavassa ilmiössä saattaa esiintyä kehitystrendejä prosessin aikana. Samoin itse haastattelutilanne saattaa nostaa tietoisuuteen ajatuksia, joita haastattelija ei muuten tiedostanut. Haastattelijat saattavat antaa eri aikoina eri vastauksia haastattelutilanteesta riippuen. (Syrjälä et al. 1994, 101-102) Tässä tutkimuksessa on pyritty haastattelutilanteet luomaan kaikille oppilaille samanlaisiksi siten, että kaikissa tilanteissa oli oppilaille aikaa haastatteluun. Osa haastatteluista suoritettiin kerhoon liittyen, osa haastatteluista suoritettiin tavallisen koulupäivän aikana. Haastattelija pyrki kaikissa tilanteissa luomaan turvallisen ilmapiirin. Haastattelijan oman väsymyksen välttämiseksi yhdellä kerralla oli korkeintaan 5 oppilasta peräkkäin haastattelussa. Ilmapiiri oli välitön ja lapset todella kertoivat mielellään kokemuksistaan. Haastattelut suoritettiin kaikki 2 viikon aikana, jolloin kaikilla lapsilla oli kerhon toiminta "tuoreessa muistissa."

Jokaisessa tutkimuksessa pyritään objektiivisuuteen. Soinisen (1995, 122) mukaan tällä tarkoitetaan sitä, miten löydökset selittyvät tutkittavien ominaisuuksista ja kontekstista eivätkä tutkijan harhoista, kiinnostuksen kohteista, motivaatiosta ja näkökulmista. Objektiivisuutta pyritään varmentamaan pohtimalla tutkimuksen luotettavuutta. Perinteiset luotettavuuskriteerit on kuitenkin laadittu kvantitatiiviseen tutkimukseen soveltuviksi. Niissä objektiivisuus oletukset perustuvat ajatukseen, että on olemassa vain yksi konkreettinen todellisuus, jota tutkimuksessa tavoitellaan. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa oletetaan, että näitä totuuksia voi olla useita, ja että tutkimus tuottaa tietyn näkökulman ilmiöstä, eikä objektiivista totuutta. Tällöin tutkimuksen arviointikriteerit ovat myös erilaisia. (Tynjälä 1995, 390)

Tässä tutkimuksessa pyrittiin lähinnä näkökulmien esittämiseen, ei niinkään totuuden, objektiivisuuden, etsimiseen. Perinteinen objektiivisuus siinä mielessä, että tutkija on ulkopuolinen henkilö ei Lincolnin ja Cuban mukaan sovellu kvalitatiiviseen tutkimukseen. Heidän mielestään käsite **vahvistettavuus** (confirmability) on sopivampi termi. (Syrjälä et al. 1994, 102) Myös Tynjälä puhuu "subjektiivisuuden" väistämättömyydestä. (Tynjälä 1994, 104) Tällöin lukijan tulee tietää tutkijan oman viitekehyksen vaikutus

tutkimustyöhön. Tutkimuksen alussa, sivuilla 1-2, on tämän vuoksi pyritty selvittämään tutkijan omaa lähtökohtaa ja kiinnostusta tutkimusaiheeseen. Lukijan arvioitavaksi jää näiden seikkojen vaikutus tutkimuksen vahvistettavuuteen.

Svensson korostaa, että laadullisen tutkimuksen uskottavuutta (trovärdighet, förståelse) arvioitaessa tulee kiinnittää huomiota tutkimuksessa sen eri vaiheiden arviointiin: tutkimusasetelman, tiedonkeruun, materiaalin analysoinnin ja tulosten tulkinnan merkitykseen (Svensson 1996, 210-211). Kvale puolestaan toteaa, että laadullisen tutkimuksen validiteetti edellyttää empiiristä asetelmaa ja korostaa tulkinnan merkitystä. Haastatteluista ja keskusteluista esiin nostettavien asioiden tulkinnallista osuutta tulee tutkijan voida perustella (Kvale 1989, 34-35). Tässä tutkimuksessa on pyritty tutkimuksen uskottavuutta parantamaan suorilla lainauksilla ja toisaalta esittämällä myös joidenkin oppilaiden näkökannat kokonaisuudessaan.

Tutkimuksen luotettavuuden varmistamisessa korostaa myös Tynjälä analyysitekniikoiden merkitystä. Kvantitatiivisten analyysitapojen jäljittely, jolloin aineisto luokitellaan ja koodataan kvantifioitaviin kategorioihin on hänen mukaansa suositeltava tapa. Toisaalta tulisi huomioida laadullisen tutkimuksen erityisluonne eikä pyrkiä jäljittelemään kvantitatiivista tutkimusta. (Tynjälä 1994, 393-394) Tässä tutkimuksessa on toisaalta pyritty luokittelemaan tutkimustietoa määrällisesti, mutta samalla on pyritty säilyttämään laadullisen tutkimuksen luonnetta kuvaamalla eri luokkiin kuuluvien lasten vastauksia. Luokittelun perusteet ovat nousseet itse aineistosta. Tulokset ja tulkinta kulkevat rinnakkain, niiden jatkuvan vuorovaikutteisuuden vuoksi. Tynjälä toteaa, että laadulliselle tutkimukselle on ominaista se, että tutkimuksen eri vaiheet eivät selvästi erotu toisistaan (Tynjälä 1994, 394-395).

9. JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli pohtia niitä seikkoja, joita tulisi huomioida koululaisten liikunnallista iltapäiväkerhotoimintaa kehitettäessä erityisesti, kun tavoitteena on saada mukaan lapsia, joilla ei ole liikuntaharrastusta. Tutkimuksen näkökulmana oli koulun ulkopuolisen tahon, liikuntaviraston toteuttaman kerhon toteutusmalli. On kuitenkin muistettava, että tämä kerho toteutettiin tapaustutkimuksena Suikkilan koulussa, ja tulosten yleistettävyyteen on suhtauduttava kriittisesti.

Tutkimuksen perusteella voidaan lausua seuraavia johtopäköksiä, joiden huomioiminen on tarpeen pohdittaessa kerhotoiminnan kehittämistä:

* **Yhteistyö koulun johtajan/ opettajien ja kerhoa järjestävän tahon kesken.** Sekä opettajat että ohjaaja korostivat yhteistyön merkitystä. Se on mahdollistanut liikuntaviraston kouluun tulon (liikunnanohjaajan vierailu koululla tarjoten kerhomahdollisuutta- koulun aktiivinen rooli järjestelyissä). Kerhon alettua on yhteisten pelisääntöjen laatiminen merkittävää koskien ohjaajan kannalta käytännön järjestelyjä: ovien aukaisua, välineiden saantia ym. Koulun ja lasten kannalta yhteistyö on merkittävää, jotta opettaja pystyy kannustamaan lapsia.

* **Koulun opettajien merkitys.** Usea lapsi totesi ratkaisevaksi sen että, opettaja oli jakanut lapun. Hänen panoksensa lapun jakamishetkellä ja hänen sitoutumisensa kerhotoimintaan on ratkaisevaa. Opettaja voi kannustavalla lauseella tai muulla tavoin saada mukaan lapsia, jotka muutoin eivät lähde mukaan. Kerhoon sitoutuneet opettajat voivat osallistua kerhon toiminnan tukemiseen monin tavoin: kyselemällä lapsilta, olemalla yhteydessä kotiin, auttamassa koulussa välipalan järjestämistä jne. Opettajan kiinnostuksella saattaa olla ratkaiseva merkitys pienten koululaisten halulla jatkaa kerhossa.

* **Viesti kerhosta lasten koteihin ja vanhemmille.** Kerhosta kertova esitteen suunnittelussa tulee huomioida se, että lasten kerhoon lähtemispäätöksen takana on useimmiten vanhemmat. Näin kerhoa kuvaava viesti tulee suunnitella niin, että se antaa vanhemmille tarvittavan informaation ja on heille suunnattu.

* **Kerhon kohderyhmän selkeys.** Kerhon toivottavaa kohderyhmää tulee pohtia yhdessä koulun kanssa. Terveystoimihenkilön mukaanotto on eduksi. Kerhon kohderyhmä: ei-liikuntaharrastuksia omaavat lapset, tukee ajattelua pyrkiä saamaan uusia lapsia liikunnan pariin. Samanlaisen lähtökohdan omaavat lapset toimivat ryhmässä hyvin keskenään.

* **Kerhon nimi- kerhon kohderyhmä.** Kohderyhmän mukaan tulee pohtia myös kerhon nimeä. Kerhoa kutsuttiin liikuntakerhoksi, mutta kevään kuluessa heräsi ajatus vapaa-ajan kerhon nimestä. Tällöin korostuu ajatus lasten vapaa-ajalle tarjottavasta kerhosta, joka voi olla esimerkiksi liikuntakerho. Kynnys osallistua kerhoon tulee saada matalalle.

* **Kerhon ajankohdan merkitys suuri.** Iltapäivänä välittömästi koulun jälkeen on monelle lapselle sopiva aika osallistua. Kun kerhon ajankohta päätetään hyvissä ajoin, voidaan pohtia myös mahdollisuuksia rytmittää lasten koulupäivä kerhon mukaan. Suikkilan koulun luokista vain yhdellä oli kyseisenä päivänä koululiikuntaa. Välittömästi koulun jälkeen toteutettavaan kerhoon lasten on helppo osallistua.

* Koulun kerhossa voi ulkopuolinen ohjaaja toimia “rikkautena”, kun yhteistoiminta koulun kanssa toimii. **Ohjaajan ja koulun opettajien välinen luottamus** on toiminnan hyvälle jatkumiselle edellytys.

* **Oppilaiden mukaanotto** kerhon **ohjelman suunnitteluun** lisää lasten motivaatiota kerhossa käyntiin.

* Kerhon käytännön järjestelyissä **apuhjaaja(t)** ovat suureksi avuksi. Tällaisena apuhjaajana voi toimia mielellään koulun **vanhemmat oppilaat**.

* **Koulussa iltaisin toimivien seurojen on vaikeata tavoittaa lapsia.** Seuran perinteiset ilmoitustavat, eivät tavoita lapsia. Vanhemmilla on suuri merkitys päätöksenteossa, koulun ilmoitustaulun laput eivät heitä tavoita.

* Niiden **urheiluseurojen**, jotka haluavat järjestää ns. LUK-tyyppistä toimintaa lapsille, kannattaa miettiä **yhteismarkkinointia** ja toisaalta **yhteistyötä opettajien kanssa**. Koulun opettajien merkitys koulussa tapahtuvan oppilaiden vapaa-ajan toiminnan informoinnissa on merkittävää.

* **Koulun iltakäyttöä** tulee suunnitella siten, että siellä on asuntoalueen lapsille tarjolla erityyppistä liikuntatoimintaa.

* **Urheiluseuroilla on kilpailullinen imago.** Monipuolista, eri liikunlajeja sisältävä toiminta voi houkutella lisää lapsia seuraan. Tuntien “teemottaminen”, ja teemojen informoiminen janteyttää toimintaa sekä ohjaajan että lasten kannalta.

* Koulun lapsille suunnattu kerho tulee toteuttaa **lasten tarpeista lähtevänä**. Koulun opettajien positiivinen asenne, lasten toiveiden kartoitus ja kerhon toteuttajan näihin haasteisiin vastaaminen on edellytys kerhon onnistumiselle.

* Koulun iltapäivätoimintaa lapsille kehitettäessä tulee pohtia **erilaisten kerhojen toteutusta** eri viikonpäivinä mahdollisesti eri luokkatasojen lapsille. Koulu on lapsille turvallinen paikka, jossa he tuntuvat viihtyvän oppituntien ulkopuolellakin mielekkäässä toiminnassa.

Kerho jatkuu liikunnallisen vapaa-ajankerhona syksyllä 1997 saman ohjaajan ohjauksessa. Kevään tutkimuksen tulokset on kerrottu hänelle. Niiden pohjalta hän on kehittänyt toimintaa siten, että entistä tarkemmin kiinnitettiin huomiota kerhon kohderyhmään. Terveystoiminta neuvotteli opettajien kanssa, ja yhdessä mietittiin sitä, keille oppilaille informaatio kerhosta annetaan. Näin kerhoon tuli syksyllä 21 lasta. Aluksi mukaan otettiin vain 2-3 luokan oppilaat, näin syntyneitä ryhmää täydennettiin ensimmäisen luokan oppilailla syyskuun puolivälissä, kun kerhon osallistuvien lasten lukumäärä oli selvinnyt. Toisaalta ensimmäisen luokan opettaja oli ehtinyt tutustua lapsiin. Apuopettajina on ollut kaksi kuudennen luokan tyttöä, joista toinen on vahvasti ylipainoinen. Terveystoiminta toivoo tytön innostuvan liikuntaan tällä tavalla. Molemmat tytöt ovat olleet innolla mukana ja ohjaajan mukaan suureksi avuksi. Ensimmäisellä kerralla syksyllä kaikki lapset saivat kirjoittaa lappuun joitakin toiveita kerhon suhteen: leikkejä, liikuntalajeja jne. Ohjaaja keräsi näistä itselleen listan ja toiveita on toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Erityisen innostuneita lapset ovat olleet, kun "heidän" leikkensä on vuorossa. Ohjaaja on ollut yhteydessä opettajiin kertoen ketkä lapset käyvät kerhossa. Opettajat kokivat tämän ohjaajan mukaan tärkeänä ja joku opettajista on käynyt kerhossa katsomassa.

Koulu on usealla asuntoalueella sijaitseva keskus, jonka käyttöä voidaan kouluajan ulkopuolella kehittää monin tavoin. Koululapsille suunnattu iltapäivän kerhotoiminta voidaan toteuttaa monenlaisin ratkaisuin. Yhteistyön kulttuuri on merkittävä voimavara, joka edellyttää kaikkien osapuolten mukanaoloa omalla panoksellaan. Tällaisessa toiminnassa voivat mukana olla kaikki ne tahot, jotka haluavat toteuttaa lapsille suunnattua toimintaa lapsen tarpeista lähtien turvallisessa ympäristössä.

Etenkin pienten koululaisten iltapäivätoiminnan järjestämisessä on suuret haasteet. Moni lapsi viettää mieluummin koulussa iltapäivän, kuin viettää aikaansa kotona yksin. Yksilölliset, koulukohtaiset ratkaisut, jossa lapsille voidaan tarjota uusia liikunnan mahdollisuuksia, on suuri haaste koko liikuntaväelle.

Lähteet:

- Aho, S. 1996. Lapsen minäkäsitys ja itsetunto. Helsinki:Edita
- Alasuutari, P. 1994. Laadullinen tutkimus. Tampere:Vastapaino.
- Eskola, J.&Suoranta, J. 1996. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Lapin yliopisto, kasvatustieteellisiä julkaisuja C 13.
- Hirsjärvi, S. &Hurme, H.1985. Teemahaastattelu. Helsinki:Kyriiri OY.
- Kvale, S. 1989. Introduction I. Teoksessa Kvale (toim.) Issues of Validity in qualitative research. Lund: Studentlitteratur.
- Laaksovirta, T. 1988. Tutkimuksen lukeminen ja tekeminen. Helsinki: Hakapaino.
- Lincoln, Y. & Guba, E. 1985. Naturalistic inquiry. Beverly Hills, CA: Sage.
- Lumpkin, A. 1994. Physical education and sport. A contemporary introduction. St. Louis: Mosby
- Mertaniemi, M.1994. Liikunnan taloudellinen merkitys. Liikunnan yhteiskunnallinen perustelu, tieteellinen katsaus. Liikunnan ja kansanterveystieteen julkaisuja 90. Jyväskylä.
- Mäkelä, K. 1990 Kvalitatiivisen analyysin arviointiperusteet (42-59). Teoksessa K. Mäkelä (toim.) Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Gaudeamus
- Peruskoulun opetussuunnitelman perusteet 1994.
- Soininen, M. 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet Turun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksen julkaisuja A:43.
- Sulkunen, P. 1990. Ryhmähaastattelun analyysi. Teoksessa K. Mäkelä(toim). Kvalitatiivisen aineiston analyysi ja tulkinta. Helsinki: Gaudeamus.
- Svensson, P.G.1996. Förståelse, trovärdighet eller validitet? Teoksessa SvenssonP.G. & Starrin,B.(toim.) Kvalitativa studier i teori och praktik. Lund: Studentlitteratur.
- Syrjälä, L., Ahonen, S. Syrjäläinen, E.& Saari, S. 1994. Laadullisen tutkimuksen työtapoja. Helsinki: Kirjayhtymä
- Telama, R.& Kahila, S. 1994. Liikuntakasvatus koulussa ja nuorisourheilussa. Liikunnan yhteiskunnallinen perustelu, tieteellinen katsaus. Liikunnan ja kansanterveystieteen julkaisuja 90. Jyväskylä.
- Tynjälä, P. 1995. Kvalitatiivisen tutkimusmenetelmien luotettavuudesta. Kasvatus 22,5-6, 387-398
- Varto, J. 1992. Laadullisen tutkimuksen metodologia. Helsinki:Kirjayhtymä.
- Yin, R. 1987. Case study research. London:SAGE

Lähteinä käytetyt raportit ja toimintasuunnitelmat:

Liike 2000-projektimuistio 1993

Starttiseminaari 10-11.5.1993. Koulu toimintakeskuksena liikunnan ja nuorisotoiminnan alueella. Vierumäki

Liikuntalautakunnan seminaariraportti 20.4.1993

Liikuntalautakunnan seminaariraportti 12-13.4. 1994

Liike 2000, projektimuistio 15.12.1995

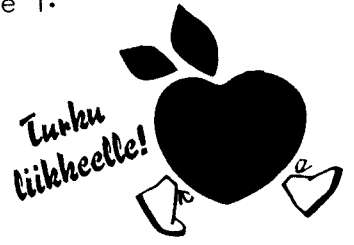
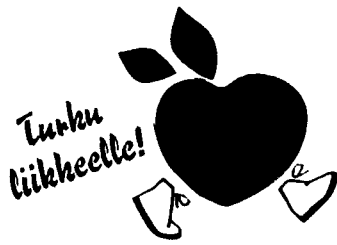
Liike 2000-projektin toimintakertomus 1996

Liike 2000, prosessikuvaus 1996

Liike 2000 toimintaohjelma vuodelta 1994

Liike 2000 toimintaohjelma vuodelta 1995

Liike 2000 toimintaohjelma vuodelta 1996

LIIKUNTAKERHO KOULULAISILLE

Hyvät vanhemmat !

Turku liikkeelle-projekti on Turun kaupungin liikunta-, terveys-, sosiaali-, koulu- ja nuorisotoimen sekä seurojen ja yhdistysten yhteistyöhanke.

Liikuntatoimen tavoitteena on tuoda liikuntaa tutuksi muillekin kuin aktiiviharrastajille. Tämä liikuntakerho on suunnattu vain lapsille, joilla ei ole liikuntaharrastusta. Kerhoon valitaan enintään 20 lasta.

Tarkoitus on antaa lapselle mahdollisuus tutustua eri liikuntamuotoihin ja antaa uusia elämyksiä liikunnan parissa. Toivomme, että lapselle tulisi myönteinen käsitys liikunnasta ja että liikunnan harrastus jatkuisi kaiken ikää.

Liikuntakerho kokoontuu koulun liikuntasalissa kerran viikossa _____ klo _____.

Kerho toteutetaan koulun ja liikuntaviraston yhteistyönä ja ohjaajana toimii liikunnanohjaaja.

Tiedustelut _____

Tule mukaan reippaaseen menoon !

Leikkaa tästä

OSALLISTUMISLIPUKE

Nimi _____ Puh. _____
Osoite _____ Ikä _____

Huoltajan allekirjoitus _____

Liikuntakerhoon voivat osallistua vain tämän lipukkeen palauttaneet. Palauta tämä omalle opettajallesi.

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 16.1.97 läsnä 322 lasta ulkoiset olosuhteet koulun liikuntasalissa klo 14-15

tunnin päätaivoite: Saavutettiin maailon + pallon hallinnan opettelu

tunnin oppisisällöt:

- alkuverrytely: haarakippari
- Sähkylauta (parin kanssa suuttele, pujottele lauta - kusejettiminen, maailman lautaisuus) - peliä - loppujohdattelua: iverlytelyä
- kuinka etukäteissuunnitelmissa toteutuivat melko hyvin. Ennen ehtoineet tehdä kaikkea, mitä oli in suunniteltu. Harjoittelu + peliaika jäi melko lyhyeksi.
- Minkälaisia muutoksia teit jätin tutustumiset sekä loppuleikkiin pois. Yksinkertaisin pirtun säilyradan harjoittelu, selvitettiin oli: kuluuut laitas aikaa.
- Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui lapsia oli todella paljon (32).
- Kerta oli ensimmäinen, jota tutustumisen + käytännön osuuden selvitänsen kului aikaa. Käytettiin tunnin klo 14:45, jotta vältettiin aikataulun Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia.

ennen tuntia en hennynt mita odottaa (1. kerta)

tunnin jälkeen Melko hyvä, koska lapsia oli niin paljon. En ehtinyt

kun: ka liikuntaa kehoihin lapsin (aitoavasti huomiota)

Miten tyytyväinen olet itse tunntisi tänään (perustellen jos voit) melko tyytyväinen, koska tämä oli ensimmäinen liikuntakehottota.

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi Ollisin tinnut ottava ohjelmalle

kesken Ohjelmabi vain tutustumisekkeitä ja liikuntaleikkien

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt

sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti, ...) Lapset olivat erittäin innokkaasti mukana toiminnassa, kaikki lapset tona

olivat lopussa halanneet pelata (mutta kannustivat omaa mukautettua)

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Ohjelmasta tinnuissien

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Hikka Paakkonen (ei liian monikone), kaupan huomiota + yrittäjäopetusta, mutta innokkaasti mukana)

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista: Meihin, että ehkä olisi suora

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 23.1.97 läsnä 31 lasta ulkoiset olosuhteet koulun liikuntasalissa

tunnin päätaivoite: Taitojen (tarkkuus, koordinaatio) hyöt, jättäen

tunnin oppisisällöt:

- Alkuverrytely: poliikkippen
- Pallon hallinnan harjoittelua: tunnelipallo (vierittäminen, palko, tanssi olevalle sivulta kiektion, ohjauks + vihaavista)
- Tulorata (tasaarvot vanteiden, puhtaala kyykkykäynnillä; tavall. pöytäkirja)
- kuinka etukäteissuunnitelmissä toteutuivat hyvin ja jättäen tyytyväisiä, koska
- Hyvin
- Minkälaisia muutoksia teit jätin pois muuttaman viestiharjoittelua.
- Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui Aikaa kulua peliin, koska lapsia oli paljon
- Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.K.

tunnin jälkeen O.K.

Miten tyytyväinen olet itse tunntisi tänään (perustellen jos voit) Olen tyytyväinen, sillä kaikille

Liik. Sopiasti tekemistä ja lata oli sopivan vaikeaa.

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi -

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt

sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti, ...) Innostuneesti!

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Muuten tyytyväinen, vanha palloa soinnit

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Hikka Paakkonen

ei Osaa pomottaa palloa eikä oikein kuppia. Tety, Aleksi ja Jaakko päreopin (kääntävästi) kuin muut.

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista: Lapset olivat tyytyväisiä. Tuuhelin

tetun, Aleksi + Jaakon kanssa, että he jättäisivät kesken pois (kello

on jo liikuntataharastus) -> vanhemmat soittelivat myöhemmin

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 30.1.97 iässä 25 lasta 25 ulkoiset olosuhteet koulun lähekkäisyys

tunnin päätaavoite oppilas oppii käsittelemään korjipölyä (kuunnioitta suotta korin ketti)

- Alkuvuorutyö: jolloin kulettuista pölyistä ympäri salia (molemmat lädi) erillisiin kunnioittajien seinästä, kunnioittajien ym.
- Pölyä otetaan kättä seiniä + koppi: pölyä otetaan molemmilla käsillä.
- Korin keito pölyä otettiin suotta.
- Pölyä + suotta otettiin pölyä.

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat O.K.

Minkälaisia muutoksia teit Pelin jaettiin tytöt pojat eritseen. Opetettiin suuttua pelin kuluena.

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui. Taitoerosta, mutta tassaikin jossa se korjatti.

Minkäläinen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia: ennen tuntia O.K. tunnin jälkeen O.K.

Miten tyytyväinen olet itse tuntuisti tänään(perustellen jos voit) Hyvä, että kaikilla oli riittävästi aikaa.

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi. Pitäisi korjotella vielä enemmän koiria pelustaitoja (heitto, pomputtamine, kuunnioito), jotta heikommat oppisivat.

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta: Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa X keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) lapset olivat innostuneita, vaikka kaikki eivät korjallista pölyä.

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Erittäin

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Hyvin vaikka joukkue pelissä heikot jäivät väkoon paritonille.

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnistia Ryhmä tuki oli sopiva. Jaettiin ensimmäisen kerran lätkuntarviseit, joista lapset olivat innostuneita.

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 6.2.97 iässä 20 lasta 20 ulkoiset olosuhteet koulun lähekkäisyys

tunnin päätaavoite lätkuntarviseit + taitoja korjaitelu (toimiminen, kysyminen, tunnin oppisisällöt)

- Alkuvuorutyö: Musta mies
- Västöt (4 pötkettä): kytötköitä, karkunkeittä, jalkase
- Taitoerota: 4 pistettä - renkaat, köydet, hyppäsuorahuppaly, kulettelu (vapaaehtoisuutta)

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat Olin suunnitellut enemmän vettä kuin mitä toteutettiin

Minkälaisia muutoksia teit Jätin pois muuttaman vesihihnan ja -da aronin lopun vapaata korjaitelua ja renkaisten ym. (lasten taito)

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui lapset väsyivät nopeasti, eikä ollut aikaa päivä alla.

Minkäläinen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia: Minkäläinen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia: ennen tuntia Ei kovin suuri väsytti tunnin jälkeen Rasittunut

Miten tyytyväinen olet itse tuntuisti tänään(perustellen jos voit) En oikein tyytyväinen (taivastaselelu olisi pitänyt määrillä tarkemmin)

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi. Enkä vettä oli liikaa kelpailukentissä. Olin pitänyt opetella enemmän taitoja -> onnistunut

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta: Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa X keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) lapset olivat tänään väsyneitä vaikka jaksaneet keskittää huomiotaan. Joten muidon taitojen avulla.

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa En ollut tyytyväinen tinaan kukaan (jatkuvasti pölyä ym.)

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Eivät jaksaneet keskenään toimeen. Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Jemina ja Maitu otettiin huomioon. Ei kovin kukaan lätkuntarviseit mulla innokkaasti mukana). 3-luokan tytöt kysymisiä, Heikot kysymisiä. Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnistia Monet lapsista olivat väsyneitä. Vuokri poissa (hän on sairaus). Arto Huuhila + Jarno Korhonen jäivät keuhkoista pois.

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 13.2.97 iässä 19 lasta ulkoiset olosuhteet kouluun lukurajapeli

tunnin pääavoite Reaktiivisuuden harjoittaminen

tunnin oppisisällöt:

- Alkuvuorotyö: Maa - meri - taivaan
 - Järjestelyt: eriohjelmasta (vastaan, selittäminen, kysymys...)
 - Reaktiivisuusharjoitukset: Revot ja rotat -leikki
- kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat hyvin

Minkälaisia muutoksia teit -

Jos tuli muutoksia suunnitelmiksi, mistä se johtui -

Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.K.

tunnin jälkeen Erittäin hyvä

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään (perustellen jos voit) Tunti sujui hyvin

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi -

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas ___ melko raskas keskinkertainen ___ melko kevyt ___ hyvin kevyt ___
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa ___ keskinkertaisesti vähän ___

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti, ...) Lapset olivat

innostuneesti mukana, pitivät leikeistä - nesteistä ja kelyharjoitukset hyvin.

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Erittäin

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Samuli

Raitanen näyttää välillä turhautuneelta.

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnistusta Monet lapsista olivat sairaana.

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 27.2.97 iässä 26 lasta ulkoiset olosuhteet

tunnin pääavoite lapset oppivat jalkapallon alkeita (sisämaastot, kaituonnot, kipeämäärän pallo sekä laulaismaan maaliksi)

- Alkuvuorotyö (polttopallo)

- Pallotaito (pareittain sisämaasto + kaituonnot, pallon

kuljetus tiivies läpi puijotella, maalin laukaisu, pääpysky)

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat Hyvä ei riittänyt, enne edettiin

harjoitella Niittästä

Minkälaisia muutoksia teit depurros jatin palaamisesta pois kokonaan, koska aika loppui keskei

Jos tuli muutoksia suunnitelmiksi, mistä se johtui lapset olivat rauhoittomia, tehtiin

selvitä aikaa

Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.K.

tunnin jälkeen kesittynyt

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään (perustellen jos voit) Tunnin rakenne O.K., koki, että toimintaa, hauska, ettei ollut pelaaamaan.

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi ?

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas ___ melko raskas ___ keskinkertainen melko kevyt ___ hyvin kevyt ___
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa keskinkertaisesti ___ vähän ___

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti, ...) Lapset olivat

hyvin rauhoittomia

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa En ollut tyytyväinen kaituonnot, maali, mutta hyvin suoritetta tuli 5-6 Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen oli pientä skismää

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Jatu, Heimo, ja

Justin ja oli huonolla tuulella, Patricia oli erittäin kerta

(on asunut Espooissa ei harrastanut mitään pallolajeja), Lauula oli

hankala (kukuttelua) suorittanut tekemään mitään, Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnistusta Jaska oli parapi kuin muut

(pelaa jalkapalloa)

En tiedä mistä lasten rauhoittamisesta johtui, ehkä väsymisestä

kytöstä (päästä)

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 6.3. läsnä 23 lasta ulkoiset olosuhteet _____

tunnin päätavoite Taitojen, kehittämiskyvyn ja työvälineiden käyttö.
tunnin oppisisällöt: työvälineiden oppiminen etupelit

1. Verkkotyö: villi kavelu ja juokseminen etupelien, vaitaila, kanta-pöytä, kubbasaari, hyppäys, vaaleja jps
2. Taitotapa: Taitotapa: Taitotapa: Taitotapa: Pentin yli kypyt, kuppilainen, pöytäpöytä + ensentunin pentin alas, kuppilainen.

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat

O.k.

Minkälaisia muutoksia teit lopussa kaikilla tekivät kuppilaisen jona on uterilleen

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui Tuntuu, etten ehtinyt taitotaidon aikana opettamaan jokuista oisseen tarpeen

Minkälainen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia OK
tunnin jälkeen OK

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään(perustellen jos voit) Taitoradat onnistuivat hyvin, koska jokaiselle liittiä toimintaa

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi Enkä ensimmäinen kerta olisi voinut olla harjoittelun pisteiden pidempään, jopusa vasta kiertävään taitotapaan.

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas X keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue-toimintaa keskinkertaisesti vähän X
Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti,....) Innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Erittäin
Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten kaikki yrittivät parhaansa ja onnistuivatkin mielestäni

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista _____

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 13.3.97 läsnä 25 lasta ulkoiset olosuhteet _____

AIPE:

tunnin päätavoite LEIKKIARRO

tunnin oppisisällöt:

- Akvoestyylinä: Hannan syösti
- leikki väpö: erilaisia harjoitteita väpöä apuna käyttäen
(puksen, laukat, ylös-alas liike, juokseut laipin alle ym.)
kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat _____

Minkälaisia muutoksia teit _____

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui _____

Minkälainen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia _____
tunnin jälkeen _____

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään(perustellen jos voit) _____

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi _____

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas X keskinkertainen X melko kevyt hyvin kevyt
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue-toimintaa X keskinkertaisesti vähän
Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti,....) Innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa Erittäin
Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen _____

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten _____

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista Liitän Ananin piti tuunin

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 22.3.97 läsnä 19

lasta _____ ulkoiset olosuhteet _____

tunnin päätaavoite Oppilas oppii lentopallon sermi- + hitalagonnin aikeet

tunnin oppisisällöt kehno pallon

1. Alkuvuorotyö: heitto pallo, vie pallo -viesti 4:lle joukkueella kopsi (heittokopsi)
2. Palloharjoitusta parittain (heittaja ei aserunika + kopsi; erillään parittain)
3. Lentopallon sermi- + hitalagonnin teläitien harjoittelua parittain

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat D.K.

Minkälaisia muutoksia teit pari tunnin lentopallo-viestin ajan puutteesta

pari

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui ---

Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia D.K.

tunnin jälkeen Katitunut

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään (perustellen jos voit) Väsytti tuntuu olevan vaikeaa muodostaa ohjittamisesta, esim. parit vastatusten -kaite ylläpitämisestä

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi _____

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas ___ melko raskas ___ keskinkertainen X melko kevyt ___ hyvin kevyt ___
sosiaalisesti: paljon pari/joukkueuimintaa X keskinkertaisesti ___ vähän ___

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) lapset olivat innostuneita, tietyt eivät lainkaan ja puhkailivat omiaan.

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa En ollut tyytyväinen kukaan ei ollut

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen Skinnas parien välillä

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten _____

palloille yläin skinnas vasten, ei suostunut olla pilon palloina. Jemina & Patriikka puhuivat koko ajan omiaan! Niille oli hyvin mukana.

Muita erikoismaintintoja tämän päivän tunnista _____

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 27.3.1977 läsnä 12

lasta _____ ulkoiset olosuhteet _____

tunnin päätaavoite Oppilas osaa lyödä oikein sulapallosyöttöä

tunnin oppisisällöt: _____

Pallon- ja mailunvälisellä työllä

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat Kohdullisen hyvin

Minkälaisia muutoksia teit Jämsä Ylätyönohjaajainneet pois suunnitteen vuoksi

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui harjoitteiden vaikeuden vuoksi

Minkäläinen oli oma mielialasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.K.

tunnin jälkeen O.K.

Miten tyytyväinen olet itse tuntiisi tänään (perustellen jos voit) toivella tyytyväinen

Käytönohjeet ohjittamisprosessiin oli korjattava

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi viestit kukaan ei ollut

liivaa / lapset eivät piittäneet kukaan ei ollut

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas ___ melko raskas ___ keskinkertainen X melko kevyt ___ hyvin kevyt ___
sosiaalisesti: paljon pari/joukkueuimintaa ___ keskinkertaisesti X vähän ___

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) toivella innostuneeseen ohjittamiseen ilo oli huomattava

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa hyvin tyytyväinen

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten _____

Jamuna l. oli erittäin innostunut

Muita erikoismaintintoja tämän päivän tunnista Tunniin ohjasi nro kolme

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 3.4. läsnä 18 lasta ulkoiset olosuhteet

tunnin päätaavoite: Erilaisien välineiden tutustuttaminen ja niiden taitojen harjoittaminen (harjoitukset, koordinaatio (y.m.))

tunnin oppisisällöt:
1. Alkuvierityshyly: pallohyly
2. Välineiden pistet: 1. väntö (vrt. kynnä) 2. tennismailan (vrt. kynnä) 3. pallo: koripallolla kättä nostaminen + 4. kavat (vrt. kynnä) palloa, tarkkuus + kynnä (kävily + kynnä palloa) kuinka etukäteissuunnitelmissa toteutuivat leikit (vrt. kynnä) kynnä + väntö, kynnä + väntö, kynnä + väntö.

Minkälaisia muutoksia teit

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui

Minkälainen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.k. tunnin jälkeen O.k.

Miten tyytyväinen olet itse tuntuksi tänään (perustellen jos voit) kättä nostaminen kynnä + väntö

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt

sosiaalisesti: paljon pari/joukkueoimintaa keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa kynnä

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen O.k.

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä: 10.4. läsnä 16 lasta ulkoiset olosuhteet

tunnin päätaavoite: Oppilaiden oppii sisätaarasuuton pallopallon

tunnin oppisisällöt:
1. Alkuvierityshyly: vyötympallo (tarkkuus)
2. Pujottelurata: kulkutus, väistökykyt suuria -> kappi
3. Pelia 4 västön 4 (2:lla kantelella)
4. Koppivierityshyly
kuinka etukäteissuunnitelmissä toteutuivat tyyntä

Minkälaisia muutoksia teit

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui

Minkälainen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.k. tunnin jälkeen O.k.

Miten tyytyväinen olet itse tuntuksi tänään (perustellen jos voit) O.k. Olemme harjoitelleet kynnä + väntöä, kynnä + väntöä, kynnä + väntöä, kynnä + väntöä. Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi MOTIVOIDA HUONOIMPIA LAPSIA CREMMIN

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas melko raskas keskinkertainen melko kevyt hyvin kevyt

sosiaalisesti: paljon pari/joukkueoimintaa keskinkertaisesti vähän

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa O.k.

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen O.k.

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat /reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista
Milla Paalonen ei suostunut pelaamaan, Jennina Joon ei ollut innostunut

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä 21.4.97

lasta 21

ulkoiset olosuhteet

opettajina Sirkun koulun
opettajat

tunnin päätaivoite huhti: SIRKUNSKOULUN TAVOITTEET: ei l. taitojen oppiminen
(toasapino, toordinaatio jne.)

tunnin oppisällöt: (jongleerit)
"3:lla pallolla hoitely", 1-piirillä pelattava apu,
isolla pallolla trampolinilla, nuoralla tavalla, diapla,
rolabola, vanteiden heitto,

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat hyvin, Opettajat näyttivät onnin
joka pisteen tehtävän ja jokinainen ja harjoitella loppuajan

Minkälaisia muutoksia teit _____

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui _____

Minkäläinen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia huono
tunnin jälkeen huono

Miten tyytyväinen olet itse tuntuisi tänään (perustellen jos voit) tuntuu sujuu hyvin,
kaikille lähti tekemistä ja lapset olivat inhoituneita

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi _____

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas _____ melko raskas X keskinkertainen _____ melko kevyt _____ hyvin kevyt _____
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa _____ keskinkertaisesti X vähän _____

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) Innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa siitäin tyytyväinen
Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen hyvin, paitoi Samuli ja
Henri ritelivät

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat/reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Henriillä oli
rotain vaihteita (kintakeli)

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista Sirkunopetus oli toivella
huono valinta liikuntakokoon päätösohjelmaksi!

Ohjaajan arviointilomake

päivämäärä 17.4.

lasta 19

ulkoiset olosuhteet

tunnin päätaivoite Oppilas oppii: kullittamaan koripallon, Spottimaan
tunnin oppisällöt: favorille sekä kullittamaan korin

- alkuvuorotyö: pelonvähentäminen (lasten toimimukautta)
- kullehtimistä + viesti
- peliä - loppuvuorotyöt

kuinka etukäteissuunnitelmasi toteutuivat O.k.

Minkälaisia muutoksia teit _____

Jos tuli muutoksia suunnitelmiisi, mistä se johtui _____

Minkäläinen oli oma mielilasi tänään ohjatessasi lapsia:

ennen tuntia O.k.
tunnin jälkeen O.k.

Miten tyytyväinen olet itse tuntuisi tänään (perustellen jos voit) _____

Olisiko mielestäsi jokin asia pitänyt tehdä toisin, jos niin miksi _____

Oliko tämä tunti mielestäsi oppilaiden kannalta:

Fyysisesti: raskas _____ melko raskas X keskinkertainen _____ melko kevyt _____ hyvin kevyt _____
sosiaalisesti: paljon pari/joukkue toimintaa X keskinkertaisesti _____ vähän _____

Miten lapset olivat tänään mukana toiminnassa (innostuneesti, väsyneesti.....) Innostuneesti

Miten tyytyväinen olet heidän toimintaansa O.k.

Miten oppilaat tulivat mielestäsi keskenään toimeen hyvin

Oliko joitakin lapsia jotka osallistuivat/reagoivat erilailla kuin muut, ketkä ja miten Mikko P.
ei osallistunut peliin

Muita erikoismainintoja tämän päivän tunnista _____